

Research and Development Newsletter

เอกสารข่าวงานวิจัยและพัฒนา

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑๕ ประจำเดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๑

งานวิจัยและพัฒนา

เรื่อง...รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ : กรณีศึกษาการบังคับใช้

เรื่อง...การประเมินผลโครงการนำร่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการปฏิบัติงาน และเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.)

บทความที่น่าสนใจ

เรื่อง...ยุทธศาสตร์คุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

เรื่อง...ผลประโยชน์ทับซ้อน

สาระน่ารู้

★ “กฎ ๒๓ ข้อ” ทำให้เว็บไซต์น่าสนใจ

★ การคัดแยกขยะอย่างถูกวิธี

รอบรู้นอกสภา

★ เหลียวหลังผลงานวิจัยด้านแรงงาน... แลหน้าสู่การนำไปใช้

แวดวงนักวิจัย...รศ.ดร.ปิยะนุช เงินคล้าย

ปิดท้ายวิจัย...มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานได้อย่างไร?

เป็นศูนย์ข้อมูลแห่งการเรียนรู้ ยึดหลักธรรมาภิบาล วิชาการนำสมัย

จิตใจให้บริการ สนับสนุนสถาบันนิติบัญญัติ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Legislative Institutional Repository of Thailand

เอกสารข่าวโครงการวิจัยและพัฒนา

Research and Development Newsletter

ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑๕

ประจำเดือน พฤศจิกายน ๒๕๕๑

วัตถุประสงค์

เพื่อเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูล ข่าวสาร ด้านการวิจัยและพัฒนา ซึ่งเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ให้แก่บุคคลในวงงานรัฐสภา อันเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานด้านนิติบัญญัติ

กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

สำนักวิชาการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ถนนประดิพัทธ์ เขตพญาไท

กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๑ - ๘

โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๒๐๖๒

ที่ปรึกษา

นายจเร พันธุ์เปรื่อง

รองเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นางวิจิตรา วัชรภรณ์

ผู้อำนวยการสำนักวิชาการ

บรรณาธิการบริหาร

นางสาวจิรพรรณ กาญจนอุดม

ผู้อำนวยการกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา

กองบรรณาธิการ

นางสาวอุษา	โฆษิตตระกูล
นางสิวาพร	สุขเอียด
นางสาวพจนา	ธิรามนตร์
นางสาวนารีลักษณ์	ศิริวรรณ
นายจันทมร	สีหาบุญลี
นางสาวปิยะวรรณ	ปานโต
นางสาววิมลลักษณ์	ศานติธรรม
นางสาวปรียวรรณ	สุวรรณสุนย์
นางสาวอัญชลี	จงจันทร์

บรรณาธิการ

นายจันทมร   สีหาบุญลี

ผู้จัดพิมพ์

นางสาวธณัฐดา   หาเรือนศรี
นางณัฐชานันท์   หนูทองอินทร์

ฝ่ายเผยแพร่

นางภักดิ์กัญญา   มากทองไทร

บทบรรณาธิการ

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา ฉบับที่ ๗๕ ประจำเดือนพฤศจิกายน ๒๕๕๑ นี้ ได้นำเสนอผลการศึกษาวิจัย เรื่อง **รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ : กรณีศึกษาการบังคับใช้** ซึ่งทำการศึกษาวิจัยโดย ข้าราชการระดับสูงของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร และคณะ การศึกษาวิจัยในกรณีดังกล่าวนี้ก็เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในประเด็นต่าง ๆ เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและที่มาของสมาชิกวุฒิสภา ความเป็นอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากมติพรรค การทำหนังสือสัญญา กับต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ เป็นต้น ทั้งนี้เป็นการรวบรวมแนวคิด ข้อคิดเห็นของนักวิชาการ นักการเมือง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสรุปและเสนอแนะกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ นอกจากนี้ เอกสารข่าวสารงานวิจัยฉบับนี้ยังได้นำเสนอเนื้อหาสาระในคอลัมน์ต่าง ๆ ดังเช่นที่ผ่านมา โดยเฉพาะบทความที่น่าสนใจในฉบับนี้ ได้นำเสนอเรื่อง **ผลประโยชน์ทับซ้อน** ซึ่งประกอบด้วยส่วนของแนวคิด ความหมาย ลักษณะของผลประโยชน์ทับซ้อน และการป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนกรณีของประเทศไทย

กองบรรณาธิการหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สาระความรู้ที่ได้นำเสนอจะเป็นประโยชน์ต่อท่านผู้สนใจ หากมีข้อคิดเห็นประการใดสามารถเสนอแนะได้ที่กลุ่มงานวิจัยและพัฒนา สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร โทรศัพท์ ๐๒ ๒๔๔ ๒๐๖๗-๘ โทรสาร ๐๒ ๒๔๔ ๒๐๖๒

กองบรรณาธิการ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

สารบัญ

	หน้า
งานวิจัยและพัฒนา	
เรื่อง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ : กรณีศึกษาการบังคับใช้ เรียบเรียงโดย ปิยะวรรณ ปานโต	๑
เรื่อง การประเมินผลโครงการนำร่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการปฏิบัติงาน และเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) เรียบเรียงโดย ปริยวรรณ สุวรรณสุนัย	๕
บทความที่น่าสนใจ	
เรื่อง ยุทธศาสตร์คุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดย อัญชลี จวงจันทร์	๑๓
เรื่อง ผลประโยชน์ทับซ้อน โดย จันทมร สีหาบุญลี	๑๗
สารความรู้	
“กฎ ๒๓ ข้อ” ทำให้เว็บไซต์น่าสนใจ โดย วิมลรักษ์ ศานติธรรม	๒๒
การตัดแยกขยะอย่างถูกวิธี โดย จันทมร สีหาบุญลี	๒๔
รอบรู้นอกสภา	
เหลียวหลังผลงานวิจัยด้านแรงงาน...แลหน้าสู่การนำไปใช้ นารีนักษณ์ ศิริวรรณ	๒๗
แวดวงนักวิจัย	
รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช เงินคล้าย ปริยวรรณ สุวรรณสุนัย	๓๒
ปิดท้ายวิจัย	
มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานได้อย่างไร? บรรณาธิการ	๓๖

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ : กรณีศึกษาการบังคับใช้

ศึกษาวิจัยโดย นายจเร พันธุ์เปรื่อง ที่ปรึกษาคณะทำงาน
นางสาวดวงรัตน์ เล่าห์ตตพงษ์ภุรี และคณะ

ความสำคัญและความเป็นมาของปัญหา

นับตั้งแต่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองมาเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อวันที่ ๒๔ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๕ ประเทศไทยได้ผ่านการใช้รัฐธรรมนูญมาแล้ว ๑๗ ฉบับ และฉบับปัจจุบันเป็นฉบับที่ ๑๘ คือ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้รับคำวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นรัฐธรรมนูญที่ค่อนข้างมีความล้าหลัง ประกอบกับเป็นรัฐธรรมนูญที่มีขึ้นจากการเกิดรัฐประหารที่ยัง

ขาดการยอมรับ จนรัฐบาลต้องรณรงค์ให้ประชาชนมีการลงมติรับร่างรัฐธรรมนูญนี้ไปก่อน เพื่อจะได้จัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นการทั่วไป แล้วค่อยมาแก้ไขเพิ่มเติมในภายหลัง โดยรัฐธรรมนูญฉบับนี้มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ ๒๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ และนำมาซึ่งการรณรงค์หาเสียงการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในการเลือกตั้งทั่วไป ๒๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ซึ่งบรรดาพรรคการเมืองบางพรรคเห็นว่า บทบัญญัติดังกล่าวของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ จะทำให้เกิดปัญหาในการบังคับใช้ จึงควรมีการแก้ไขเพิ่มเติมโดยเร็ว

ขณะเดียวกันเมื่อนำรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาบังคับใช้ ก็พบกับปัญหาในประเด็นที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประเด็นที่มาของสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการเลือกตั้ง และที่มาจากการสรรหา ประเด็นที่เกี่ยวกับคณะกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ ประเด็นการยุบพรรคการเมือง และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรค เป็นต้น ทำให้มีพรรคการเมืองและนักวิชาการเรียกร้องให้มีการแก้ไขรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขณะเดียวกันก็มีฝ่ายที่ออกมาคัดค้านการขอแก้ไขรัฐธรรมนูญ ส่งผลให้เกิดความขัดแย้งทางความคิด ซึ่งอาจจะนำไปสู่ความรุนแรงได้ ดังนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง อันจะเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขให้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้ได้อย่างเหมาะสม สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะเป็นหน่วยงานสนับสนุนการทำหน้าที่ของฝ่ายนิติบัญญัติ จึงได้ทำการศึกษาวิจัยการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ขึ้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย

๑. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการบังคับใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในประเด็นดังต่อไปนี้

- ๑.๑ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
- ๑.๒ ที่มาของสมาชิกวุฒิสภา
- ๑.๓ ความเป็นอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากมติพรรค
- ๑.๔ การทำหนังสือสัญญากับต่างประเทศต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา
- ๑.๕ องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ
- ๑.๖ การยุบพรรคการเมืองและการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรค
- ๑.๗ การห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นข้าราชการการเมือง
- ๑.๘ การห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาแทรกแซง การบรรจุ โยกย้าย และการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- ๑.๙ การรับรองความชอบด้วยกฎหมาย และรัฐธรรมนูญของประกาศ คำสั่ง และการปฏิบัติตาม รวมไปถึงการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับประกาศ คำสั่งของ คปค.

๒. เพื่อรวบรวมแนวคิด ข้อคิดเห็นของนักวิชาการ นักการเมืองและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

๓. เพื่อสรุปและเสนอแนะกรณีที่มีการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐

ขอบเขตของการศึกษาวิจัยครั้งนี้

เป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในประเด็นที่ศึกษาและความคิดเห็นของนักวิชาการ นักการเมือง และบุคคลที่เกี่ยวข้อง นับตั้งแต่มีการบังคับใช้รัฐธรรมนูญจนถึงปัจจุบัน ที่มีผู้เสนอญัตติขอแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

๑. การรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร บทความ บทวิเคราะห์รัฐธรรมนูญของประเทศไทย รัฐธรรมนูญของต่างประเทศ รายงานการประชุมของคณะกรรมการยกร่างรัฐธรรมนูญ รายงานการประชุมสภาร่างรัฐธรรมนูญ เอกสารการสัมมนา ตลอดจนงานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง

๒. ศึกษาวิเคราะห์รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในประเด็นสำคัญ รวมถึงข้อดี ข้อเสีย และความเป็นไปได้ในการแก้ไขที่จะไม่ก่อให้เกิดปัญหาอีก

๓. วิเคราะห์ข้อมูลที่ค้นพบจากการวิจัยเอกสารนำมาสรุปและให้ข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษาวิจัยในครั้งนี้

๑. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีข้อมูลประกอบการพิจารณาแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ สำหรับให้บริการแก่สมาชิกรัฐสภา

๒. สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร มีรายงานการวิจัยแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ เพื่อเผยแพร่ความรู้ให้แก่ประชาชน และบุคคลในวงงานรัฐสภา

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า

เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้บังคับใช้ในระยะเวลาหนึ่ง ได้ก่อให้เกิดปัญหาในทางปฏิบัติหลายประเด็น รวมทั้งมีการเรียกร้องให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมของรัฐธรรมนูญหลายประเด็น เพื่อให้เกิดความเข้าใจให้ถูกต้องเกี่ยวกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจริง อันจะนำไปสู่การปรับปรุงแก้ไขรัฐธรรมนูญฉบับนี้ต่อไป โดยสรุปประเด็นที่ศึกษาของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ โดยจะเป็นการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนความคิดเห็นของนักการเมือง นักวิชาการ และบุคคลที่เกี่ยวข้องและความคิดเห็นของผู้วิจัยว่าควรจะต้องปรับปรุงแก้ไขแต่ละประเด็น อันได้แก่

๑. การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (มาตรา ๙๔ - ๙๘)

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้เปลี่ยนวิธีการเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเลือกตั้งเขตเดียว เบอร์เดียว เป็นแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์ เขตละไม่เกิน ๓ คน และวิธีการเลือกตั้งแบบบัญชีรายชื่อร้อยละห้า เป็นแบบสัดส่วน โดยมีข้อดีข้อเสีย ดังนี้

การเลือกตั้งแบบแบ่งเขตเรียงเบอร์

ข้อดี เพื่อลดการซื้อสิทธิขายเสียง ซึ่งประชาชนสามารถเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมากกว่า ๑ คน โดยลำดับที่ได้ ๒ และ ๓ ไม่เสียไป ซึ่งประชาชนอาจเลือกนโยบายมากกว่าตัวบุคคล

ข้อเสีย ประชาชนใช้สิทธิเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้ไม่เท่าเทียมกัน สิ้นเปลืองงบประมาณ หากมีการเลือกตั้งซ่อม เพราะต้องเลือกตั้งทั้งเขต

LIART

การเลือกตั้งแบบสัดส่วน

ข้อดี ทำให้พรรคการเมืองขนาดเล็กหรือขนาดกลางได้รับการเลือกตั้ง

ข้อเสีย เสถียรภาพของรัฐบาลไม่มั่นคง เกิดความสับสนในการหาเสียง

๒. ที่มาของสมาชิกวุฒิสภา (มาตรา ๑๑๑ และ ๑๑๓)

เกิดความคิดเป็น ๒ แนวทาง คือ วุฒิสภาควรมาจากการเลือกตั้งเหมือนฉบับเดิม มีข้อเสียคือ สมาชิกวุฒิสภาอาจได้รับทุนจากนายทุนพรรคการเมือง ส่วนสมาชิกวุฒิสภาที่มาจากการสรรหา มีข้อเสียคือ มองว่าไม่เป็นประชาธิปไตย เพราะประชาชนไม่ได้เป็นผู้เลือก

๓. ความเป็นอิสระของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากมติพรรค (มาตรา ๑๖๒)

เป็นการให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีอิสระจากมติพรรคการเมืองในการตั้งกระทู้ถาม การอภิปรายและการลงมติในการอภิปรายไม่ไว้วางใจ ทำให้สมาชิกมีความอิสระในการตัดสินใจ แต่ไม่สามารถควบคุมได้ เกิดข้อต่อรอง เรียกร้องผลประโยชน์ ส่งผลต่อความอ่อนแอของพรรคการเมืองได้

๔. การทำหนังสือสัญญากับต่างประเทศ ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา (มาตรา ๑๙๐)

ในมาตรานี้เป็นการมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับความโปร่งใสในการทำสัญญามากขึ้น และต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภา เป็นการจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนก่อนเข้าทำหนังสือสัญญา ทำให้ประชาชนได้ทราบถึงเนื้อหา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้นได้ ขณะเดียวกันอาจเป็นการเพิ่มขึ้นขั้นตอนการปฏิบัติงานได้ อาจเกิดความล่าช้า

๕. องค์ประกอบของคณะกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ (มาตรา ๒๐๖, ๒๓๑, ๒๔๓, ๒๔๖, ๒๕๒ และ ๒๕๖)

ได้มีการปรับปรุงที่มาของคณะกรรมการสรรหาใหม่จากประธานศาลทั้งหลาย ประธานสภาผู้แทนราษฎร ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรเป็นหลัก แต่ไม่มีตัวแทนจากพรรคการเมือง และสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ เข้ามาเป็นกรรมการสรรหาด้วย ทำให้ขาดความเชื่อมโยงกับประชาชนได้

๖. การยุบพรรคการเมือง และการเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของกรรมการบริหารพรรค (มาตรา ๒๓๗)

เป็นการเพิ่มบทลงโทษของผู้กระทำความผิดของการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และการได้มาของสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มีการลงโทษผู้สมัคร และหากมีหลักฐานว่า หัวหน้าพรรคการเมืองหรือกรรมการบริหารของพรรคการเมือง รู้เห็นเป็นใจในการกระทำดังกล่าว และศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาให้ยุบพรรคการเมือง และให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งหัวหน้าพรรคการเมือง และกรรมการบริหารของพรรค

การเมืองเป็นเวลา ๕ ปี ด้วย ซึ่งถูกมองว่าเป็นความผิดเฉพาะบุคคล

๗. การห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเป็นข้าราชการการเมือง (มาตรา ๒๖๕)

เป็นการห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาดำรงตำแหน่งหรือหน้าที่ใดในหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือข้าราชการส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นการป้องกันมิให้ใช้ตำแหน่งหน้าที่ไปในทางที่มีขอบ เช่น มีผลประโยชน์ทับซ้อน

๘. การห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาแทรกแซงการบรรจุ แต่งตั้งโยกย้าย และปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าพนักงานของรัฐ (มาตรา ๒๖๖)

เป็นการห้ามสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภาใช้สถานะหรือตำแหน่งหน้าที่กระทำการเพื่อประโยชน์ของตนเอง หรือพรรคการเมืองเข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ พนักงาน หรือส่วนราชการส่วนท้องถิ่น ตามมาตรา ๒๖๖ ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือทางอ้อม เพื่อเป็นการป้องกันมิให้มีการใช้อำนาจหน้าที่ไปในทางทุจริต ทำให้สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาไม่สามารถตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ ทำให้ลักษณะเป็นการแทรกแซงทางการเมือง ส่งผลทำให้ขาดความเป็นสมาชิกภาพของการทำหน้าที่เป็นตัวแทนของปวงชนชาวไทยได้ ควรเอาคำว่า “โดยทางตรงหรือทางอ้อม” ออก

๙. การรับรองความชอบด้วยกฎหมาย และรัฐธรรมนูญของประกาศ คำสั่ง และการปฏิบัติตาม รวมไปถึงการกระทำที่เกี่ยวเนื่องกับประกาศ คำสั่ง ของ คปค. (มาตรา ๓๐๙)

สำหรับบทเฉพาะกาลของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์กันอย่างมากกว่า บทบัญญัติดังกล่าวเป็นการบั่นทอนหลักนิติธรรมในเรื่องเกี่ยวกับการรับรองประกาศ คำสั่งของคณะปฏิรูปการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมถึงการกระทำที่ปฏิบัติตามประกาศ และคำสั่งไม่ว่าจะกระทำ “ก่อน” หรือ “หลัง” รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๙ และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มีผลบังคับใช้ให้เป็นการกระทำที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น ได้ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าเป็นการรับรองการกระทำที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ซึ่งไม่เคยมีมาก่อนเช่นกัน

เรียบเรียงโดย ปิยะวรรณ ปานโต

ที่มา :

จเร พันธุ์เปรื่อง และคณะ. รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ : กรณีศึกษาการบังคับใช้. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. ๒๕๕๑.

LIART

งานวิจัยและพัฒนา

การประเมินผลโครงการนำร่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการปฏิบัติงานและ เพิ่มศักยภาพอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.)

วิจัยโดย รศ.ดร.ปิยะนุช เงินคล้ายและคณะ

สำนักกระบวนวิธีพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ดำเนินโครงการนำร่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการปฏิบัติงาน และเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ใน ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดชัยภูมิ ซึ่งการใกล้เคียงข้อพิพาทถูกใช้เป็นทางเลือกหนึ่ง เพื่อให้ประชาชนเลือกใช้ในการแก้ไขข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในสังคม โดยพยายามดึงพลังของชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการลดข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้น เพื่อให้สังคมเกิดความสงบสุขมากขึ้น โดยอาศัยอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ซึ่งเป็นผู้ที่ได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการอบรมด้านเทคนิคของการใกล้เคียงข้อพิพาทและความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเบื้องต้น เพื่อนำความรู้ที่ได้รับมาช่วยใกล้เคียงข้อพิพาทก่อนที่ข้อพิพาทจะขึ้นสู่ศาล ซึ่งสำนักกระบวนวิธีพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม ได้ดำเนินโครงการพัฒนาและส่งเสริมระบบการใกล้เคียงและประนอมข้อพิพาท เพื่อแบ่งเบาภาระในการพิจารณาคดีของศาล ช่วยลดปริมาณคดีที่จะขึ้นสู่ศาลโดยส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้นำชุมชนเข้ามามีบทบาทในกระบวนการระงับข้อพิพาทของสังคมในฐานะ “อาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.)” ทำหน้าที่ในการใกล้เคียงและประนอมข้อพิพาทที่เกิดขึ้นในชุมชน ในปัจจุบันมี อ.ก.ช. จำนวน ๕,๑๐๘ ราย จาก ๕๖ จังหวัด ในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ ได้มีการทำการศึกษาวิจัยการปฏิบัติงานของ อ.ก.ช. ปัญหาที่สำคัญของการดำเนินงานโครงการใกล้เคียงและประนอมข้อพิพาทโดย อ.ก.ช. ที่ควรได้รับการแก้ไข คือ อ.ก.ช. ในหลายจังหวัดขาดโครงสร้างในการบริหารงานที่ชัดเจน และขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับทราบบทบาทหน้าที่ของ อ.ก.ช. ทำให้ไม่มีจุดเชื่อมโยงหรือเครือข่ายในการนำคดีเข้าสู่การทำงานของ อ.ก.ช. ส่งผลให้ไม่มีงานส่งให้กับ อ.ก.ช. ได้ทำหน้าที่ใกล้เคียง และคดีประเภทเงินกู้ที่มีทุนทรัพย์ไม่เกิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ทั้ง

เงินกู้กองทุนหมู่บ้าน เงินกู้สหกรณ์ต่าง ๆ เงินกู้สำหรับการศึกษา รวมทั้งคติมโนสารและคดีอื่น ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นจำนวนมาก และเริ่มที่จะมีการฟ้องร้องคดีต่อศาลเป็นจำนวนมาก ซึ่งคดีเหล่านี้เป็นคดีที่สามารถใช้วิธีการไกล่เกลี่ยโดย อ.ก.ช. เพื่อเป็นการสกัดกั้นคดีก่อนที่จะเข้าสู่กระบวนการพิจารณาในศาล

สถิติจากรายงานผลการปฏิบัติงานของ อ.ก.ช. จังหวัดตรัง พบว่า ข้อพิพาทส่วนใหญ่ที่ไกล่เกลี่ยได้เป็นข้อพิพาทประเภทกู้ยืมโดยเฉพาะเงินกู้กองทุนหมู่บ้าน เงินกู้สหกรณ์ต่าง ๆ ทำให้ตระหนักถึงประโยชน์ในการไกล่เกลี่ยโดย อ.ก.ช. ว่า สามารถสกัดกั้นคดีเข้าสู่ศาลได้ แต่การที่จะทำให้ อ.ก.ช. อื่น ๆ มีข้อพิพาทให้ไกล่เกลี่ยได้เช่นเดียวกับ อ.ก.ช. จังหวัดตรังนั้น จำเป็นต้องเชื่อมโยงแหล่งที่มาของข้อพิพาท ได้แก่ หน่วยงานที่อยู่ในข่ายองค์กรการเงินชุมชน เช่น กลุ่มกองทุนหมู่บ้าน กลุ่มสหกรณ์ต่าง ๆ เครือข่ายกลุ่มเกษตรกร เครือข่ายองค์กรผู้มีรายได้น้อยในชุมชนเมือง เป็นต้น

การดำเนินงานเพื่อให้การปฏิบัติงานของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ประสบความสำเร็จ จำเป็นจะต้องมีการจัดประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจ และชี้แจงประโยชน์ของการไกล่เกลี่ยโดย อ.ก.ช. และทำให้ประชาชนได้รับรู้ว่า การปฏิบัติงานของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) สามารถระงับข้อพิพาทได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย ประหยัดเวลาในการที่ต้องมาดำเนินคดีที่ศาล และให้เครือข่ายต่าง ๆ สามารถประสานและให้ความร่วมมือ นำข้อพิพาทที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ เช่น ข้อพิพาทเงินกู้ที่ลูกหนี้เพิกเฉยไม่ยอมชำระเงินตามสัญญาเงินกู้ เป็นต้น ส่งมาให้ อ.ก.ช. ทำหน้าที่ไกล่เกลี่ยโดย อ.ก.ช. อาจจะไปไกล่เกลี่ย ณ ที่ทำการของหน่วยงานเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อจะได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามโครงการนำร่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการปฏิบัติงานและเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) และที่สำคัญยังสอดคล้องกับพันธกิจศาลยุติธรรมในเรื่องของการระงับข้อพิพาทด้วยวิธีการอื่นด้วยความเป็นธรรมและรวดเร็ว ตลอดจนคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนในการดำเนินการตามโครงการนำร่องฯ ใน ๕ จังหวัดดังกล่าว ทางสำนักฯ รับผิดชอบข้อพิพาทได้ทำการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ผ่านทางสื่อต่าง ๆ และการจัดสัมมนา เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจแก่ประชาชนที่มาจากหน่วยงานในองค์กรต่าง ๆ ในท้องถิ่น ทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนคณะกรรมการกองทุนต่าง ๆ เช่น กองทุนหมู่บ้าน กรรมการชุมชน เป็นต้น เพื่อให้อาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) มีจุดเชื่อมโยงเครือข่ายในการดำเนินการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งจัดอบรมความรู้เพิ่มเติมแก่อาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) เกี่ยวกับเทคนิคการไกล่เกลี่ยและประนอมข้อพิพาท ตลอดจนเทคนิคการเขียนสัญญาประนีประนอมยอมความที่มีประสิทธิภาพและนำไปใช้ได้จริง เพื่อให้อาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

ผลของการดำเนินงานโครงการนำร่องฯ จำเป็นอย่างยิ่งต้องมีการประเมินผลการดำเนินงาน เพื่อให้ทราบว่าการดำเนินงานดังกล่าวบรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายมากน้อยเพียงใด ทั้งในด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผลการปฏิบัติงานการไกล่เกลี่ย และประนอมข้อพิพาทของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ทราบถึงการให้ความร่วมมือของเครือข่ายประชาชนระดับชุมชนและศักยภาพ

การปฏิบัติงานของอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ตลอดจนทราบแนวทางในการพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทระดับชุมชนโดยอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ให้พัฒนาตรงตามความต้องการของประชาชนและของสังคมอย่างยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อประเมินประสิทธิภาพในด้านความคุ้มค่าของงบประมาณ ในการดำเนินงานโครงการนำร่องฯ ใน ๕ จังหวัดนำร่อง ซึ่งได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ชลบุรี เชียงใหม่ ชัยภูมิ และภูเก็ต

๒. เพื่อประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการนำร่อง โดยพิจารณาจากการที่อาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ในจังหวัดนำร่องมีเครือข่ายที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) และการพิจารณากรณีที่ประชาชนในโครงการนำร่องได้รับผลประโยชน์จากการปฏิบัติงานของอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.)

ขอบเขตของการวิจัย

ในงานวิจัยชิ้นนี้ กำหนดขอบเขตในการศึกษาไว้ ๓ ด้านคือ

๑. **ขอบเขตในด้านเนื้อหา** เป็นการประเมินประสิทธิภาพในด้านความคุ้มค่าของงบประมาณในการดำเนินงานในเรื่องต้นทุนที่ใช้ในแต่ละคดีในศาล ต้นทุนต่อหน่วยในการไกล่เกลี่ยและผลการดำเนินงานเทียบกับค่าใช้จ่ายในศาลเปรียบเทียบ กับผลการดำเนินงานเทียบกับค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการไกล่เกลี่ย ตลอดจนประเมินประสิทธิผลในการดำเนินงานโครงการนำร่องฯ โดยศึกษาการลดปริมาณคดีในศาลเมื่อมีระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ตลอดจนศึกษาด้านประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชนด้วยเช่นกัน

๒. **ขอบเขตในด้านพื้นที่** ในการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาโครงการนำร่องฯ ใน ๕ จังหวัดนำร่อง ซึ่งได้แก่ จังหวัดกาญจนบุรี ชลบุรี ชัยภูมิ เชียงใหม่ และภูเก็ต และจังหวัดที่มีความพร้อมในการดำเนินการอีก ๑ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดศรีสะเกษ

๓. **ขอบเขตในด้านระยะเวลาในการศึกษา** ได้เก็บรวบรวมข้อมูล ๒ ครั้ง

ครั้งที่ ๑ ประมาณปลายเดือนมกราคม ๒๕๕๙ - มีนาคม ๒๕๕๙ เพื่อศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของพื้นที่ศึกษา และรวบรวมตัวแปรที่สำคัญที่จะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

ครั้งที่ ๒ ประมาณปลายเดือนสิงหาคม ๒๕๕๙ - ตุลาคม ๒๕๕๙ เพื่อศึกษารายละเอียดต่าง ๆ ของพื้นที่ศึกษา และความแตกต่างจากการที่โครงการได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ลงในพื้นที่และเปรียบเทียบผลการดำเนินงาน หลังจากได้รับโครงการต่าง ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้ ใช้ทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปฐมภูมิจากอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ประชาชนทั่วไป และองค์กรเครือข่ายด้วยการ

สอบถามแบบทั่วไป และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเพื่อทราบข้อมูลตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของโครงการนาร่องฯ สำหรับข้อมูลทฤษฎีภูมิเป็นการศึกษาจากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เอกสารทางราชการเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน รวมถึงการขอความรู้และความคิดเห็นจากวิชาการที่เกี่ยวข้องเฉพาะด้าน เพื่อนำความรู้และความคิดเห็นเกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชนมาใช้ในการพัฒนากรอบแนวคิดในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม/แบบสัมภาษณ์ โดยสำรวจข้อมูลจากประชากรที่อาศัยอยู่ในจังหวัดที่ดำเนินโครงการนาร่องฯ ทั้ง ๕ จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดชลบุรี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดชัยภูมิ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัยเพื่ออธิบายตัวแปรต่าง ๆ ที่ศึกษา อีกทั้งใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ได้แก่ การใช้สถิติ t-test (One-way Analysis of Variance) เพื่ออธิบายความแตกต่างของค่าเฉลี่ย กรณีที่กลุ่มของตัวแปรอิสระมีมากกว่า ๒ กลุ่ม

ผลการศึกษาวิจัย

๑. ข้อมูลเชิงคุณภาพ จังหวัดเชียงใหม่ ปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลจังหวัดและศาลแขวงในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ไกล่เกลี่ยสำเร็จคิดเป็น ๙๗.๖๔% ซึ่งถือว่ามีประสิทธิผลระดับมาก ส่วนปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวนคดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จคิดเป็น ๗๕% ซึ่งจัดว่ามีประสิทธิผลระดับมากเช่นกัน จังหวัดชลบุรี มีปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลจังหวัด และศาลแขวงในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ไกล่เกลี่ยสำเร็จคิดเป็น ๘๓.๗๕% ซึ่งถือว่ามีประสิทธิภาพระดับมาก ส่วนปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวนคดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จ คิดเป็น ๘๘.๘๘% ซึ่งจัดว่ามีประสิทธิผลระดับมาก ส่วนจังหวัดกาญจนบุรีปริมาณคดีเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลจังหวัด และศาลแขวงในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ไกล่เกลี่ยสำเร็จคิดเป็น ๖๖.๖๖% ซึ่งถือว่ามีประสิทธิผลระดับปานกลาง ส่วนปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยของอาสาสมัครมีการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวนคดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จคิดเป็น ๗๖.๓๑% ซึ่งจัดว่ามีประสิทธิผลระดับมาก ในจังหวัดภูเก็ตปริมาณคดีที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ จำนวนคดีที่ไกล่เกลี่ยสำเร็จคิดเป็น ๘๗.๕๐% ซึ่งจัดว่ามีประสิทธิผลระดับมาก และจังหวัดชัยภูมิ ปริมาณคดีเข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ยในศาลจังหวัดและศาลแขวง ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ไกล่เกลี่ยสำเร็จคิดเป็น ๘๔.๐๖% ซึ่งถือว่ามีประสิทธิผลระดับมาก

๒. ข้อมูลเชิงปริมาณ ภูมิหลังของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ที่เก็บรวบรวมข้อมูลมา ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ ๓๕ - ๕๕ ปี มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ระยะเวลาที่เป็นอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ๑ - ๓ ปี โดยได้รับเชิญไกล่เกลี่ยข้อพิพาทแล้ว จำนวน ๑ - ๕ เรื่อง การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อ.ก.ช. ที่เก็บ

รวบรวมข้อมูลมาส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารมีความถี่ในการรับรู้มากกว่า ๓ เดือน รับรู้จากจดหมายข่าวและหนังสือเวียน ติดตามความต่อเนื่องในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะ อ.ก.ช. อยู่ในระดับปานกลาง แต่มีการเข้ารับการอบรมหรือสัมมนาในหลักสูตรอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน มีการดำเนินงานที่เป็นเครือข่ายอย่างเป็นทางการ มีวิธีการเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับชุมชนให้มีความเข้าใจและสนับสนุนการไกล่เกลี่ยของอาสาสมัครโดยการประชุมร่วมกัน อีกทั้งการประชาสัมพันธ์ใช้วิธีการเผยแพร่การปฏิบัติงานของอาสาสมัครทางวิทยุ

ค่าเฉลี่ยของทักษะในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทของ อ.ก.ช. ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ เมื่อมีความขัดแย้งควรพยายามชี้แจงอย่างสุภาพ รองลงมาคือ ความลับของคู่พิพาทเป็นสิ่งสำคัญไม่สามารถนำมาวิพากษ์วิจารณ์ต่อสาธารณะได้ และผู้ไกล่เกลี่ยต้องรักษาความสัมพันธ์ที่ดีทั้งสองฝ่าย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ เมื่อไม่สามารถตกลงกันได้ ควรแนะนำให้ฟ้อง ค่าเฉลี่ยของความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้านที่มากที่สุด ได้แก่ การไกล่เกลี่ย คือ การทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน รองลงมาคือ ผู้ไกล่เกลี่ยเป็นบุคคลใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับความยินยอมของคู่กรณี ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทจะสามารถยุติคดีได้ทันที ค่าเฉลี่ยของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อ.ก.ช. ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ การดำเนินงานของ อ.ก.ช. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานทุกขั้นตอน รองลงมาคือ ประชาชนได้ประโยชน์จากการดำเนินงานของ อ.ก.ช. ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การไกล่เกลี่ยของ อ.ก.ช. ส่วนใหญ่ทำที่เครือข่ายและรูปแบบการประชาสัมพันธ์การปฏิบัติงานมีความเหมาะสม ค่าเฉลี่ยของข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ย ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ควรมีงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงาน รองลงมาคือ ควรมีสถานที่ที่ดำเนินงานอย่างเหมาะสม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ควรมีการจัดประชุมทุกเดือน ค่าเฉลี่ยของปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการไกล่เกลี่ยด้านที่มากที่สุด ได้แก่ ขาดงบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงาน รองลงมาคือ ขาดข้อมูลทางสถิติที่เกี่ยวข้อง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงานที่ปฏิบัติ ค่าเฉลี่ยของความรู้หลังจากฝึกอบรม ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ เทคนิคการไกล่เกลี่ย รองลงมาคือ ทักษะในการไกล่เกลี่ย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ทักษะการเขียนสัญญา

สำหรับความคิดเห็นของประชาชนจากผลการศึกษา ได้นำเสนอภูมิหลังของประชาชน การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับจากการปฏิบัติงานของอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ความรู้เกี่ยวกับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อการพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท พบว่า ภูมิหลังของประชาชนที่เก็บรวบรวมข้อมูล ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ ๒๔ – ๔๕ ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพรับจ้าง ประสบการณ์ของประชาชนในการไกล่เกลี่ยที่เก็บรวบรวมข้อมูลมาส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยิน การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชนไม่เคยรู้จัก อาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) ส่วนใหญ่ข้อพิพาทที่มักเกิดขึ้นกับชุมชนของท่านเสมอเป็นข้อพิพาทประเภทสัญญาเงินกู้ ส่วนใหญ่ไม่เคยใช้บริการการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ผลการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทสำเร็จ การรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการ

ดำเนินงานที่เก็บรวบรวมข้อมูลมา ส่วนใหญ่ไม่เคยรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ทราบการดำเนินงานของอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.) จากการประชาสัมพันธ์ทางวิทยุและโทรทัศน์ ทราบว่ามีเครือข่าย/หน่วยงานในการดำเนินงานที่เป็นทางการส่วนใหญ่ คุณสมบัติของอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน ประชากรกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเห็นว่า ควรมีความรู้ ๓๑ - ๕๐ ปี ควรมีการศึกษาปริญญาตรี ควรมีประสิทธิภาพในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชน ควรเป็นคนที่ทุกคนรู้จัก ควรเป็นที่ยอมรับของชุมชน ส่วนใหญ่มีความเห็นว่า อ.ก.ช. สามารถช่วยเหลือชุมชนได้

ค่าเฉลี่ยของประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับจากการดำเนินการใกล้เคียงข้อพิพาท ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ การใกล้เคียงข้อพิพาททำให้ประหยัดเวลา รองลงมาคือ การใกล้เคียงข้อพิพาททำให้ประหยัดค่าใช้จ่าย ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ช่วยพัฒนาคุณภาพของคนในชุมชนให้มีความรู้ ค่าเฉลี่ยของความรู้ในการใกล้เคียงข้อพิพาท ด้านที่มากที่สุด ได้แก่ การใกล้เคียง คือ การทำความเข้าใจซึ่งกันและกัน รองลงมาคือ การใกล้เคียงข้อพิพาทมีเฉพาะในศาลเท่านั้น ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้ใกล้เคียงสามารถตัดสินข้อพิพาทได้ และคู่พิพาทสามารถใช้เป็นช่องทางในการประวิงให้เกิดความล่าช้า ซึ่งจะพบว่าในกรณีนี้ยังเป็นการเข้าใจที่ผิดอยู่มาก จึงควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น

ในการเปรียบเทียบการดำเนินงานของ อ.ก.ช. ในเรื่องทักษะในการใกล้เคียงข้อพิพาท ความรู้เกี่ยวกับการใกล้เคียงข้อพิพาท ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อ.ก.ช. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการใกล้เคียง ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานการใกล้เคียง ความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของ อ.ก.ช. ภายหลังการฝึกอบรมโดยเปรียบเทียบการดำเนินการก่อนการฝึกอบรม และหลังจากฝึกอบรมแล้วว่า ได้นำความรู้มาปฏิบัติงานภายใต้ระยะเวลาหนึ่ง และดูความแตกต่างกันโดยใช้สถิติ t-test และเปรียบเทียบภูมิหลังที่แตกต่างกันของ อ.ก.ช. โดยใช้สถิติ t-test และ f-test ในการทดสอบความแตกต่างดังกล่าว พบว่า ทักษะในการใกล้เคียงข้อพิพาท ความรู้เกี่ยวกับการใกล้เคียงข้อพิพาท ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานของ อ.ก.ช. ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการใกล้เคียงก่อนและหลังการฝึกอบรม มีความแตกต่าง ส่วนในเรื่องปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานการใกล้เคียงและความคิดเห็นในการปฏิบัติงานของ อ.ก.ช. ภายหลังการฝึกอบรมไม่มีความแตกต่างกัน ความคิดเห็นของประชาชนในเรื่องประโยชน์ที่ได้รับ และความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรมของ อ.ก.ช. ไม่มีความแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

๑. ด้านการพัฒนาระบบการใกล้เคียง ควรจัดระบบการใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน ให้มีลักษณะเหมือนรูปแบบของผู้ประนีประนอมประจำศาล ควรจัดโครงสร้างและระบบการบริหารงาน เป็นศูนย์ประสานงานอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน ควรให้ชุมชนในแต่ละชุมชนจัดการปัญหาความขัดแย้งกันเองเสียก่อน ควรมีการจัดทำกรอบการปฏิบัติงานของ อ.ก.ช. ให้มีความชัดเจน และเป็นทางการ มีลายลักษณ์อักษร โดยต้องมีกฎหมายหรือระเบียบรองรับการทำงานของ อ.ก.ช. ทั้งในเรื่องคุณสมบัติ ทักษะ ความรู้ความสามารถ บทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในด้านการใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน

การประเมินผลงาน การจัดสรรงบประมาณเป็นค่าตอบแทน สวัสดิการ การสร้างแรงจูงใจและขวัญกำลังใจ เป็นต้น

๒. ด้านนโยบายสนับสนุนการปฏิบัติงาน ควรออกกฎหมายหรือระเบียบที่เกี่ยวข้องรองรับ ควรจัดทำรายงานการติดตามผลการดำเนินงานของ อ.ก.ช. เป็นประจำทุกปี ควบคู่กับการทำรายงานวิจัย ประเมินผล เพื่อหาแนวทางการพัฒนากระบวนการปฏิบัติงาน และเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน

๓. ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน อ.ก.ช. ควรเร่งประชาสัมพันธ์ตนเองในเชิงรุก ควรจัดอบรมและให้ความรู้อย่างต่อเนื่องแก่ อ.ก.ช. ควรพัฒนาบทบาทของศาลในแง่ของการเป็นผู้กำกับติดตามดูแลงานของ อ.ก.ช. มากกว่าที่จะเป็นผู้คอยควบคุมการดำเนินงานของ อ.ก.ช. ควรสร้างความสัมพันธ์อันดี และสร้างความเข้าใจ โดยการจัดกิจกรรมร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ ระหว่างสำนักกระบวนข้อพิพาทศาล และ อ.ก.ช. ควรจัดให้มีสถานที่เพื่อจัดตั้งสำนักงานในชุมชน พร้อมทั้งอุปกรณ์สำนักงานที่จำเป็น

๔. ด้านการสร้างเครือข่ายในชุมชน ควรประสานงานและขอความร่วมมือจากหน่วยงานในท้องถิ่นให้ช่วยประชาสัมพันธ์ ให้ทราบถึงบทบาทหน้าที่ของ อ.ก.ช. และเข้าใจถึงประโยชน์ของ อ.ก.ช. ให้ทราบโดยทั่วกัน ควรส่งเสริมให้ อ.ก.ช. ในแต่ละจังหวัด ได้มีโอกาสพบปะและแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ และถ่ายทอดประสบการณ์ในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน

๕. ด้านการพัฒนาการปฏิบัติงานด้วยหลักวิชาการ สำนักกระบวนข้อพิพาทและศาลควรเร่งสร้างหน่วยงานของตนเองให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization) ที่ใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง ควรส่งเสริมและใช้กระบวนการการจัดการความรู้ (Knowledge Management) เป็นกระบวนการหลักในการพัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน ควรส่งเสริมและพัฒนาเทคนิควิธีการปฏิบัติงานร่วมกันเป็นทีม โดยอาศัยกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (Team Learning) ควรเร่งจัดทำเส้นทางสายอาชีพ (Career Path) ควบคู่กับการพัฒนาสมรรถนะหลัก (Competency Based Development) ให้กับ อ.ก.ช. เพื่อเป็นแนวทางสร้างแรงจูงใจในการเข้ามาเป็นอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชนให้มากขึ้น

เรียบเรียงโดย *ปรียวรรณ สุวรรณสุนัย*

เอกสารอ้างอิง

ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ. การประเมินผลโครงการนำร่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการปฏิบัติงาน และเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครไกล่เกลี่ยข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.). กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๕๐.

LIRT

บทความที่น่าสนใจ

ยุทธศาสตร์คุณภาพคนและสังคมไทย สู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้

โดย...อัญชลี จวงจันทร์

ทิศทางการพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๔) กำหนดขึ้นบนพื้นฐานการเสริมสร้างทุนของประเทศทั้งทุนทางสังคม ทุนเศรษฐกิจ และ ทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เข้มแข็งอย่างต่อเนื่อง ยึด “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และ อัญชลี “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” มาเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อมุ่งสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน” ดังนั้นยุทธศาสตร์การพัฒนาคนและสังคมไทยจึงให้ความสำคัญลำดับสูงกับการพัฒนาคุณภาพคน เนื่องจาก “คน” เป็นทั้งเป้าหมายสุดท้ายที่จะได้รับผลประโยชน์และผลกระทบจากการพัฒนา ขณะเดียวกันเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนาเพื่อไปสู่เป้าประสงค์ที่ต้องการ จึงจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพคนในทุกมิติอย่างสมดุล ทั้งจิตใจ ร่างกาย ความรู้และทักษะความสามารถ เพื่อให้เพียงพอพร้อมทั้งด้าน “คุณธรรม” และ “ความรู้” ซึ่งจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์อย่าง “มีเหตุผล” รอบคอบและระมัดระวัง ด้วยจิตสำนึกในศีลธรรมและ “คุณธรรม” ทำให้รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงและสามารถตัดสินใจโดยใช้หลัก “ความพอประมาณ” ในการดำเนินชีวิตอย่างมีจริยธรรม ซื่อสัตย์สุจริต อดทนขยันหมั่นเพียร อันจะเป็น “ภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี” ให้คนพร้อมเผชิญต่อการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีและมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม อยู่ในครอบครัวที่อบอุ่นและสังคมที่สงบสันติสุข ขณะเดียวกันเป็นพลังในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจให้มีคุณภาพ มีเสถียรภาพและเป็นธรรม รวมทั้งการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เป็นฐานการดำรงชีวิตและการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน นำไปสู่สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามพันธกิจในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพพร้อมคุณธรรมและรอบรู้ อย่างเท่าทัน แนวทางการพัฒนาภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งภูมิ ปัญญาและการเรียนรู้ในระยะ ๕ ปี ในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๐ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนใน ๓ มิติ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ โดยมุ่งให้เกิดการเสริมสร้างความรู้ตามความเหมาะสมของ คนทุกกลุ่มทุกวัย เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และ สนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในขณะเดียวกัน มุ่งเสริมสร้างคนไทยให้มีสุขภาวะที่ดี ควบคู่กับการเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติสุข การคุ้มครองทางเศรษฐกิจและสังคม กระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ และมีความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต จึงต้องมีการ พัฒนาในด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนทั้ง ด้านจิตใจ ทักษะชีวิตและความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การพัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงาน และเร่งผลิตกำลังคนเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และการจัดการ องค์กรความรู้ โดยมีมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) การพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีจิตใจที่ดีงาม อยู่ในกรอบของศีลธรรม และมีจิตสำนึก สาธารณะ โดยการผลักดันให้ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันการศึกษา ร่วมกันพัฒนาเด็ก และเยาวชนให้มีพื้นฐานจิตใจที่ดีงาม เป็นคนดี ห่วงไกลอบายมุขและยาเสพติด มีภาวะผู้นำ อุตสาหกิจเพื่อ ส่วนรวม และมีบทบาทดูแล ตักเตือน เผื่อแผ่ความประพฤติอันดีเครือข่าย รวมทั้งสืบค้นคนดีในสังคม เชิดชูให้เป็นแบบอย่างที่ดีในทุกระดับ

(๒) ปลุกฝังทัศนคติและการเรียนรู้ในการทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม เปิดโอกาสให้คนทุก วัยโดยเฉพาะเด็กและเยาวชนมีส่วนร่วมเรียนรู้ทำงานร่วมกันประสานประโยชน์ เช่น กิจกรรมอาสาสมัคร เพื่อสาธารณประโยชน์ การดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กิจกรรมลูกเสือและเนตรนารี และ กิจกรรมสหกรณ์ เป็นต้น และในระดับองค์กรของทุกภาคีการพัฒนา มุ่งส่งเสริมให้มีการดำเนินงานที่มี ความรับผิดชอบต่อสังคมมากขึ้น มีความโปร่งใสและตรวจสอบได้

๒. พัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงานให้รองรับการแข่งขันของประเทศ โดยเพิ่มพูน ความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงานและจัดระบบการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพที่เชื่อมโยงตั้งแต่ ระดับพื้นฐานสู่ระดับวิชาชีพ โดยมีมาตรการ ดังนี้

(๑) เพิ่มพูนความรู้และทักษะพื้นฐานในการทำงาน เพื่อเสริมสร้างผลิตภาพแรงงานให้ สูงขึ้นทั้งการคิด วิเคราะห์ สร้างสรรค์ แก้ปัญหา ตัดสินใจ ทำงานเป็นทีม มีจริยธรรม มีวินัยในการทำงาน สามารถรองรับ และเรียนรู้เทคโนโลยีที่ซับซ้อนได้ง่ายปรับตัวให้ทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และพร้อมก้าวสู่ สังคมแห่งการเรียนรู้

(๒) จัดระบบการเรียนรู้ในการประกอบอาชีพทั้งในด้านความรู้ ความสามารถและทักษะที่ สอดคล้องกับวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ และมีการส่งต่ออย่างเชื่อมโยงตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปสู่

ระดับวิชาชีพ โดยเสริมสร้างและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน ชุมชนทุกระดับในการพัฒนาสมรรถนะแรงงาน โดยจัดหลักสูตรการฝึกอบรมระยะสั้นที่หลากหลายสำหรับแรงงาน เพื่อสร้างทางเลือกในการประกอบอาชีพและเป็นช่องทางการเปลี่ยนงานตามความถนัด เหมาะสมกับศักยภาพและสอดคล้องกับสถานการณ์ รวมทั้งส่งเสริมการฝึกงานในสถานประกอบการให้กว้างขวาง รวมทั้งผลักดันองค์กรต่าง ๆ ในสังคม เช่น องค์กรชุมชน สถานประกอบการ สถาบันการแพทย์ สถานสงเคราะห์ เป็นต้น ให้จัดการศึกษาในรูปแบบศูนย์การเรียนรู้ที่มุ่งจัดการเรียนขั้นพื้นฐานและวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อพัฒนาศักยภาพคนไทย เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

๓. เร่งสร้างกำลังคนที่มีความเป็นเลิศในการสร้างสรรค์นวัตกรรมและองค์ความรู้ใหม่ที่น่าไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ โดยมุ่งผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพในทุกสาขา โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนานักวิจัย และสร้างปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาวิทยาการทุกแขนง โดยการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ บนฐานการพึ่งตนเองทางวิทยาการสมัยใหม่ โดยเร่งผลิตนักวิจัยในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและของสังคมไทย เพื่อเป็นแกนนำในการพัฒนาประเทศ โดยการผลักดันให้เกิดการพัฒนาศักยภาพให้มีความเป็นเลิศทั้งในด้านความรู้และคุณธรรม โดยส่งเสริมให้ครอบครัวสามารถเข้าถึงสันตนาการเชิงสร้างสรรค์และกิจกรรมศิลปะต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทั้งในโรงเรียนและชุมชน นอกจากนี้ควรมุ่งผลิตนักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมให้สามารถบริหารจัดการความรู้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนา เน้นสาขาหลัก อาทิ เทคโนโลยี พัฒนาคคน สังคม และการบริหารจัดการ และร่วมทำวิจัยกับต่างประเทศที่เหมาะสมกับบริบทประเทศไทย โดยกำหนดมาตรการที่สำคัญ ดังนี้

(๑) สร้างปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาวิทยาการทุกสาขาให้เป็นระบบ โดย เน้นการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังและ กำหนดมาตรการจูงใจ รวมทั้งการกระจายแหล่งเรียนรู้ให้กว้างขวางในทุกภูมิภาค โดยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในทุกสาขาอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีที่สร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการลงทุนจากต่างประเทศ โดยผลักดันให้บริษัทข้ามชาติจัดกิจกรรมวิจัยและพัฒนาในประเทศเพิ่มขึ้น รวมทั้งกระจายและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทุกสาขาวิชา พัฒนาและยกระดับศูนย์ความเป็นเลิศด้านต่าง ๆ สร้างเครือข่ายองค์กรที่เกี่ยวข้องในทุกภูมิภาค โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไปสู่ภูมิภาคและชุมชนสามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ และพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้คนไทยได้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถเข้าถึงแหล่งความรู้ทั้งที่เป็นวิทยาการสมัยใหม่ วัฒนธรรมและภูมิปัญญา ที่มุ่งสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้ในหลากหลายรูปแบบ และปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยกับการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

(๒) พัฒนารูปแบบและหลักสูตรการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สอดคล้องกับสภาพของเมืองและชุมชน โดยการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น โดยสำรวจความต้องการของผู้เรียน จัดหลักสูตรที่มุ่งให้ประโยชน์ ผู้รู้ในพื้นที่เป็นผู้สอน มีหลักสูตรสำหรับผู้ประกอบการเรียนรู้ เพื่อให้เป็นผู้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น นักการศึกษา ผู้ฝึกกีฬา ผู้นำเยาวชน บรรณารักษ์ห้องสมุด ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์ อาสาสมัคร เป็นต้น และจัดทำปฏิทินการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นความสนใจของสาธารณชน รวมทั้งการเรียนรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเบื้องต้นที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมความ

ร่วมมือระหว่างภาครัฐและเอกชนในการจัดการศึกษาตลอดชีวิต โดยกำหนดมาตรการจูงใจ อาทิ การลดหย่อนภาษีให้ภาคเอกชนที่ร่วมลงทุน และส่งเสริมให้จัดการเรียนรู้ในสถานประกอบการ เป็นต้น ปรับปรุงกฎ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ให้เอื้ออำนวยและส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และพัฒนาสถานที่เรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรม

๔. การจัดการ พัฒนาต่อยอด ใช้ประโยชน์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อรักษาองค์ความรู้ดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาให้คงอยู่และเผยแพร่สู่สากล โดยจัดการความรู้ด้านวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยการสืบค้น ถอดความรู้/ภูมิปัญญาที่อยู่ในตัวคนออกเป็นความรู้ที่ผู้อื่นสามารถเรียนรู้ รวบรวมจัดเป็นคลังข้อมูลในชุมชน และนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชน อาทิ การจัดทำแผนชุมชน และคุ้มครองความรู้เหล่านี้ ทั้งทางนิตินัยและพฤตินัย ป้องกันมิให้ตกไปอยู่กับกลุ่มผลประโยชน์ และสนับสนุนให้คนรุ่นใหม่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากการปฏิบัติจริงร่วมกับปราชญ์ ผู้รู้ และผู้สูงอายุที่มีประสบการณ์ผ่านศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน และผลักดันให้เป็นวิชาในการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษา รวมทั้งนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างเป็นระบบ และนำไปผลิตสินค้าและบริการ สร้างรายได้ให้ชุมชน ควบคู่กับการทำวิจัยพื้นที่บ้านที่นักวิจัยในชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษา และภาครัฐ รวมทั้งจัดระบบการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้เชิงลึก

๕. การจัดการความรู้ระดับประเทศ ที่มุ่งสร้างศักยภาพทางการแข่งขันในเวทีโลกบนฐานของการพึ่งตนเองตามศักยภาพของคนไทย โดยสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาทุกสาขาให้ผลิตองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับศักยภาพของประเทศ ทันท่องกระแสการเปลี่ยนแปลง และผลักดันไปสู่การใช้ประโยชน์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมที่สามารถเพิ่มผลิตภาพการผลิต สร้างสรรค์คุณค่า พัฒนาคุณภาพชีวิต อนุรักษ์และใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยปรับมาตรการจูงใจทางการเงินการคลัง ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐ เอกชน และสถาบันการศึกษาให้พัฒนาขีดความสามารถในการวิจัยและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการพัฒนานวัตกรรมที่นำไปสู่การพึ่งตนเอง สามารถลดการนำเข้าเทคโนโลยีจากต่างประเทศ และปรับระบบจูงใจด้านการเงิน พร้อมกับจัดการทรัพย์สินทางปัญญาอย่างเป็นระบบ ให้มีความสำคัญกับการคุ้มครอง การแบ่งปันผลประโยชน์ การนำองค์ความรู้ไปใช้ในเชิงพาณิชย์ มีองค์กร กลไก รับผิดชอบโดยตรง

เอกสารอ้างอิง

<http://kromchol.rid.go.th>

(สืบค้นวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑)

บทความที่น่าสนใจ

ผลประโยชน์ทับซ้อน

โดย...จันทร สีหาบุญลี

ในการปกครองระบอบประชาธิปไตย บุคคลที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองถือเป็นบุคคลสาธารณะ บุคคลสาธารณะเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางของสังคมและประเทศชาติ ดังนั้น บุคคลสาธารณะจะต้องมีคุณธรรมจริยธรรมขั้นพื้นฐานตามหลักสากล คือ ความโปร่งใส (Transparency) ความรับผิดชอบ (Accountability) ความเป็นกลาง (Impartiality) และความซื่อสัตย์ (Integrity)

แม้ว่าจะมีคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบก็ตาม แต่ปัญหาความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ซึ่งเป็นต้นเหตุพื้นฐานของมนุษย์ก็ยากที่บุคคลสาธารณะนั้นจะปฏิเสธได้ จึงนำไปสู่การใช้อำนาจหน้าที่แสวงหาผลประโยชน์เพื่อกลุ่มหรือพวกพ้องของตนเอง จนเกิดปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน

แนวคิดเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๑. แนวความคิดที่ว่ารากฐานของรัฐสมัยใหม่จะแยกคนซึ่งเป็นผู้ปกครองออกจากรัฐที่เป็นสถาบัน ซึ่งแนวความคิดนี้ต้องการให้ผู้ปกครองรัฐมีสองสถานะ คือ สถานะที่หนึ่งอยู่ในฐานะส่วนตัว โดยการกระทำใดที่ทำไปในฐานะส่วนตัว การกระทำนั้นไม่ผูกพันรัฐ สถานะที่สองอยู่ในฐานะตำแหน่งหน้าที่ของผู้ปกครองรัฐ ผู้ปกครองรัฐย่อมมีภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติแทนรัฐและใช้อำนาจรัฐเหนือบุคคลทั่วไปได้

๒. แนวความคิดเรื่องบทบาทและหน้าที่แห่งความเชื่อถือและไว้วางใจของบุคคลผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะ แนวความคิดนั้นคือ เมื่อผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะมีภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบและต้องดำรงตนให้เป็นที่น่าไว้วางใจของประชาชน ดังนั้นจึงเป็นผู้ที่จำเป็นต้องมีมาตรฐานจริยธรรมที่สูงกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป

๓. แนวความคิดของความถูกต้องตามกฎหมายของการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว ซึ่งแนวความคิดนี้ กฎหมายจะเป็นผู้กำหนดบทบาทสำคัญในการวางมาตรฐานในการควบคุมไม่ให้คนในสังคมแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวมากเกินไปจนไปก้าวก่ายหรือละเมิดสิทธิเสรีภาพในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวของบุคคลอื่นโดยหลักการดังกล่าวจะต้องคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและความเสมอภาคของคนในสังคมนั้น และในขณะเดียวกันก็ต้องป้องกันไม่ให้ผู้ดำรงตำแหน่งสาธารณะใช้อำนาจที่ได้รับมอบหมายจากประชาชนในการแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัวด้วย

ความหมายผลประโยชน์ทับซ้อน

ปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนเกี่ยวข้องกับหลายมิติทั้งทางสังคมและการเมือง ซึ่งคำที่ใช้เรียกแต่มีความหมายคล้ายคลึงกัน คือ การขัดกันแห่งผลประโยชน์ การคอร์รัปชันเชิงนโยบาย หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมจากการดำรงตำแหน่งสาธารณะ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในบทความนี้ จะเรียกว่า Conflict of Interests ผลประโยชน์ทับซ้อน พจนานุกรมของ Longman Dictionary of Contemporary (Thaird Edition) (๑๙๙๕ : ๒๘๑) หมายถึง การขัดกันแห่งผลประโยชน์ ซึ่งเกี่ยวข้องกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ได้รับมอบอำนาจมีความสัมพันธ์กับผลประโยชน์ส่วนตนหรือการได้มาซึ่งผลประโยชน์นั้น

Macmillan English Dictionary for Advanced Learners (๒๐๐๒ : ๒๘๐) ให้ความหมาย Conflict of Interests ไว้ ๒ ความหมาย คือ ๑) สถานการณ์ซึ่งบุคคลขาดการตัดสินใจอันเที่ยงธรรมเนื่องจากการมีหรือได้รับผลประโยชน์ หรือ ๒) สถานการณ์ซึ่งมีบางสิ่งส่งผลดีต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งแต่เป็นผลเสียต่อผู้อื่น

แคทซ์ และคาน (Katz & Kahn, ๑๙๗๘, ๖๒๓) กล่าวว่า ความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม หมายถึง “สถานการณ์ซึ่งบุคคลซึ่งเป็นบุคคลที่เป็นข้าราชการลูกจ้างหรือผู้เชี่ยวชาญของหน่วยงานราชการใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง

ไมเคิล แมคโดนัลด์ (Michael McDonald) ให้นิยามความหมายคำว่า Conflict of Interests) หมายถึง สถานการณ์ที่บุคคล เช่น เจ้าหน้าที่รัฐหรือผู้เชี่ยวชาญ มีผลประโยชน์ส่วนตัวหรือส่วนบุคคลมากจนถึงขึ้นกระทบต่อการปฏิบัติหน้าที่ตรงไปตรงมา*

นอกจากนี้ ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สถานการณ์ที่ผู้มีตำแหน่งและอำนาจตัดสินใจไม่ใช้อำนาจอย่างอิสระเป็นกลาง เพื่อประโยชน์ของส่วนรวม เนื่องจากมีผลประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้อง

ลักษณะข้อบ่งชี้ของผลประโยชน์ทับซ้อน

- การหาประโยชน์ให้ตนเอง
- การรับผลประโยชน์จากการที่ดำรงตำแหน่งหน้าที่
- การใช้อิทธิพลเรียกผลตอบแทน
- การใช้ทรัพย์สินของนายจ้างเพื่อประโยชน์ส่วนตน
- การใช้ข้อมูลลับของทางราชการ เพื่อแสวงหาประโยชน์ของตนและพวกพ้อง
- การรับงานนอกแล้วส่งผลต่อความเสียหายของหน่วยงานที่รับผิดชอบ

* ดร.ไพโรจน์ ภัทรนรากุล จริยธรรมของข้าราชการและเจ้าหน้าที่หน่วยงาน อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

- การทำงานหลังจากออกจากตำแหน่ง และเอื้อประโยชน์ต่อบริษัท
- การให้ของขวัญ ของกำนัล เพื่อหวังความก้าวหน้า
- การให้ทิปพนักงานโรงแรม เพื่อหวังบริการที่ดีกว่าลูกค้ารายอื่น
- การช่วยญาติมิตรให้ได้งานในหน่วยงานที่ตนมีอำนาจ
- การซื้อขายตำแหน่ง การจ่ายผลประโยชน์ทั้งที่เป็นตัวเงินและประโยชน์รูปแบบอื่น เพื่อให้ได้มาซึ่งการเลื่อนระดับ ตำแหน่งหรือความดี ความพิเศษ

การป้องกันปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนของประเทศไทย

เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อนที่อาจจะเกิดขึ้น ประเทศไทยจึงได้ยกร่างกฎหมายว่าด้วยร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดเกี่ยวกับการขัดกันระหว่างผลประโยชน์และประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. ... ขณะนี้อยู่ในระหว่างส่งไปยังศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณา เนื้อหาและสาระของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวขัดหรือแย้งกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ ในร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวนี้ ระบุว่า บรรดาของขวัญ ของที่ระลึก เช่น ทรัพย์สินสิ่งใดหรือ “ประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้” ที่มีผู้มอบให้ แม้ว่าผู้มอบจะระบุให้เป็นส่วนตัวก็ตามให้ตกเป็นของรัฐทั้งสิ้น โดยต้องรายงานและส่งมอบสิ่งนั้นให้หน่วยงานที่ตนสังกัด และให้หน่วยงานจัดทำบัญชีไว้เป็นหลักฐาน

ลักษณะของประโยชน์อื่นใดอันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หมายความว่ารวมถึง

- การปลดหนี้ หรือการลดหนี้ให้เปล่า
- การให้ยืมโดยไม่คิดดอกเบี้ย
- การเข้าค้ำประกันโดยไม่คิดค่าธรรมเนียม
- การให้ค่านายหน้าหรือค่าธรรมเนียมการเป็นตัวแทน
- การขาย การให้เช่าซื้อทรัพย์สินเกินมูลค่าที่เป็นจริงตามที่ปรากฏในท้องตลาด
- การให้ใช้สถานที่ ยานพาหนะ หรือทรัพย์สินโดยไม่คิดค่าไถ่หรือค่าบริการ หรือคิดค่าเช่าหรือค่าบริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- การให้ใช้บริการ โดยไม่คิดค่าใช้บริการ หรือคิดค่าใช้บริการน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่นโดยปกติทางการค้า
- การให้ส่วนลดในสินค้า หรือทรัพย์สินที่จำหน่ายโดยให้ส่วนลดที่มากกว่าให้บุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
- การให้เดินทาง หรือให้ขนส่งบุคคล หรือสิ่งของโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า

LIRT

- การจัดเลี้ยง การจัดมหรสพหรือการบันเทิงอื่นให้ โดยไม่คิดค่าใช้จ่ายหรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
- การให้บริการวิชาชีพอิสระ เช่น แพทย์ ทันตแพทย์ พยาบาล สถาปนิก วิศวกร กฎหมาย หรือบัญชี โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย หรือคิดค่าใช้จ่ายน้อยกว่าที่คิดกับบุคคลอื่น โดยปกติทางการค้า
- การอื่นซึ่งเป็นการกระทำที่ทำให้ผู้รับได้รับประโยชน์อันอาจคำนวณเป็นเงินได้ หรือไม่ต้องออกค่าใช้จ่าย ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกาศกำหนด

กฎหมายดังกล่าวนี้ไม่ได้ห้ามเฉพาะตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น ข้อห้ามเหล่านั้นยังห้ามไปถึงคู่สมรสและญาติของเจ้าพนักงานของรัฐ โดยมีการระบุถึงความเกี่ยวโยงของเครือญาติที่กว้างขวางมาก โดยคู่สมรสให้หมายถึงทั้งคู่สมรสที่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ชอบด้วยกฎหมายและญาติ ตามร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้จำแนกได้ ๘ ประเภท คือ

๑. บุพการี หมายถึง บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ทวด ปู่ทวด ย่าทวด ตาทวด ยายทวด
๒. ผู้สืบสันดาน ซึ่งหมายถึง บุตร หลาน เหลน ลื้อ บุตรของลื้อ
๓. คู่สมรสของบุตร
๔. พี่น้องร่วมบิดามารดา พี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาเดียวกัน พี่น้องร่วมบิดมารดาของคู่สมรส พี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาของคู่สมรส
๕. ลุง ป้า น้ำ อา และลุง ป้า น้ำ อาของคู่สมรส
๖. บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย ของคู่สมรส
๗. บุตรของพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน บุตรของพี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาเดียวกัน บุตรของพี่น้องร่วมบิดามารดาของคู่สมรส และบุตรของพี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดาของคู่สมรส
๘. บุตรของบุตรของพี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกัน และบุตรของพี่น้องร่วมแต่บิดาหรือมารดา

แม้กฎหมายที่บัญญัติขึ้นมานั้นจะพยายามให้ครอบคลุมและป้องกันการแสวงหาผลประโยชน์ทับซ้อน แต่ก็อาจให้ผลได้จริงกับการควบคุมกิเลสตัณหาของมนุษย์ปุถุชนผู้มากด้วย โลภ โกรธ และหลง ดังนั้นการแก้ไขปัญหาล่าช้าได้นั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่มาตรการทั้งในระยะสั้น ระยะยาว และมาตรการเชิงกลยุทธ์

แนวทางและการแก้ไขปัญหาผลประโยชน์ทับซ้อน

สำหรับมาตรการแก้ไขและป้องกัน ดร.ไพโรจน์ ภัทรนรากุล อาจารย์ประจำคณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ ได้แบ่งแนวทางการปฏิบัติออกเป็นมาตรการเร่งด่วนหรือระยะสั้น มาตรการระยะยาว และมาตรการเชิงกลยุทธ์ดังนี้

มาตรการระยะเร่งด่วน และระยะสั้น ที่จะเจอปัญหา Conflict of Interests คือ

- สร้างความชัดเจนและลดการใช้ดุลยพินิจ
- ดูแลควบคุมขนาดประโยชน์ ยิ่งประโยชน์มากยิ่งเข้ายวนและจงใจให้คนเข้าไปแสวงหาประโยชน์ ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม ส่งเสริมให้มีการแข่งขัน ซึ่งจะนำไปสู่การลดการผูกขาดและลดการแสวงหาประโยชน์ ลดความซับซ้อนของระบบ ช่วยลดขั้นตอน และลดการแทรกแซงจากกลุ่มผลประโยชน์

มาตรการระยะยาว

- เป็นเรื่องของสังคมและการสร้างจิตสำนึกในแต่ละหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ ควรมีการปฏิบัติในระบบเปิด
- การกำหนดให้มีบุคคลภายนอกหลาย ๆ ฝ่าย เป็นกรรมการคอยสอดส่องดูแล โดยเฉพาะหน่วยจัดซื้อจัดจ้างต้องตรวจสอบให้โปร่งใส โดยตัวแทนจากหลาย ๆ ฝ่าย ซึ่งเป็นมาตรการที่ป้องกันการกระทำที่แสวงประโยชน์ได้ในระดับหนึ่ง ที่สำคัญต้องมีการตรวจสอบมีการถ่วงดุลซึ่งกันและกัน
- ในระยะยาวมีการปลูกฝัง อบรมสั่งสอนตั้งแต่เด็ก มีกระบวนการสรรสร้างความรู้ให้วิถีชีวิตของเด็กใช้หลักเหตุผลหล่อหลอมวิธีคิดและสามารถเชื่อมโยงได้ว่าอะไรคือสาธารณะ เป็นกระบวนการหล่อหลอมความคิด

มาตรการเชิงกลยุทธ์ ควรให้ความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้ คือ

การเสริมสร้างระบบวัฒนธรรมและจรรยาวิชาชีพ การมีมาตรการที่สร้างในองค์การอาจไม่สำเร็จจึงต้องมีกระบวนการขัดเกลาทางสังคม (Socialization Process) โดยเฉพาะการขัดเกลาคนก่อนที่จะเข้ามาในองค์การ มีการกลั่นกรองคนที่มีจิตสำนึกสาธารณะเข้ามาทำงานมากกว่ามองคนเก่งอย่างเดียว

จัดระบบการศึกษา การฝึกอบรมบุคลากรให้เข้าใจเรื่อง Conflict of Interests เน้นการใช้ประโยชน์โดยใช้สื่อสารมวลชนด้วย การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ ป้ายประชาสัมพันธ์

และให้ความสำคัญกับภาคประชาชน ภาคประชาสังคม เน้นความเข้มแข็งของชุมชนในระดับรากหญ้า เพื่อเป็นพลังในการผลักดันตรวจสอบและแก้ไขปัญหา Conflict of Interests ในสังคมไทย และมีระบบการตรวจสอบที่เข้มงวดปรับปรุงกฎหมายวิธีพิจารณาทางการปกครองให้เคร่งครัด มีการบังคับใช้เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหา Conflict of Interests อย่างจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

www.nidambe11.net/ekonomi2/2008q3/2008august08 p.2 htm “ผลประโยชน์ทับซ้อน” ๓/๙/๒๐๐๘

www.pub-Law.net/publaw/printpublaw.asp?Publawid=1166 “ผลประโยชน์ทับซ้อน” ๓/๙/๒๐๐๘

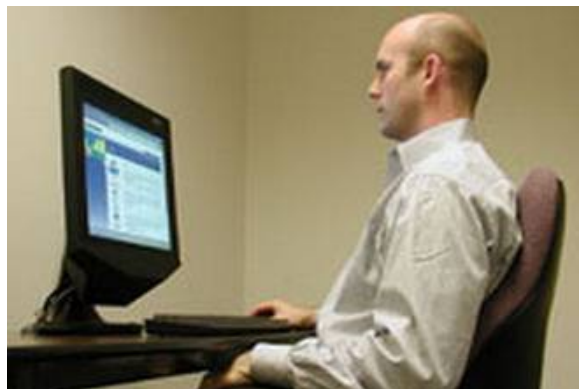
www.Stabundamroiag.so.th/sarn/sarn%2033.doc. “ผลประโยชน์ทับซ้อน” ๓/๙/๒๐๐๘

สารนำรู้

“กฎ ๒๓ ข้อ” ทำให้เว็บไซต์น่าสนใจ

โดย...วิมลรักษ์ ศานติธรรม

ยุคสมัยนี้ ถ้าใครไม่รู้จักคอมพิวเตอร์ ถือว่าเชย ใครเล่นอินเทอร์เน็ตไม่ได้ก็จะถือว่ามองโลกได้แคบกว่าคนอื่น เพราะไม่ว่าจะคนวัยทำงาน นักศึกษา หรือแม้กระทั่งเด็กนักเรียน เวลาจะทำรายงานยังต้องค้นคว้าหาข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ไม่เช่นนั้นจะสู้เพื่อน ๆ ไม่ได้ ฉะนั้น สารนำรู้สำหรับเดือนพฤศจิกายนนี้ จึงไม่ตกยุคและอยากจะแนะนำวิธีทำให้เว็บไซต์น่าสนใจ

“กฎ ๒๓ ข้อ” ทำให้เว็บไซต์น่าสนใจ เป็นกฎง่าย ๆ ที่บางครั้งเหมือนเส้นผมบังภูเขา แต่สามารถทำตามได้ไม่ยาก เพื่อให้เว็บไซต์เป็นที่ดึงดูดของผู้เข้าเยี่ยมชมเว็บไซต์ของท่านมากที่สุด

กฎ ๒๓ ข้อดังต่อไปนี้ เป็นการวิจัยของ ๓ สถาบัน ได้แก่ The Poynter Institute, the Estlow Center for Journalism & New Media, และ Eye tools ภายใต้โครงการ “The Eyetrack III” ซึ่งเป็นการศึกษาถึงกลยุทธ์การออกแบบเว็บไซต์เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ใช้ให้มากที่สุด ดังนี้

๑. ตัวอักษรดึงดูดความสนใจได้เร็วกว่าภาพหรือกราฟฟิก
๒. จุดแรกที่สายตามองคือ มุมซ้ายบนของหน้าเว็บ
๓. ผู้ใช้จะมองไปที่มุมซ้ายบนของเว็บไซต์ ก่อนที่จะเลื่อนสายตาลงมาด้านล่างขวาเรื่อย ๆ
๔. ผู้ใช้ส่วนใหญ่ไม่สนใจมองแบนเนอร์ (ตราสินค้า) โฆษณา
๕. รูปแบบเว็บไซต์และตัวอักษรที่มีสีสันสะดุดตา มักไม่ได้รับความสนใจจากผู้ใช้
๖. แสดงข้อมูลเป็นตัวเลข จะดึงดูดสายตามากกว่าเขียนเป็นตัวอักษร
๗. ขนาดตัวอักษรมีผลต่อพฤติกรรมการใช้เว็บไซต์ โดยตัวอักษรเล็ก ๆ จะทำให้คนอ่านอย่างละเอียด ขณะที่ตัวอักษรใหญ่ ทำให้คนมองเป็นอันดับแรก
๘. คนส่วนใหญ่อ่านพาดหัวรอง ในกรณีที่น่าสนใจจริง ๆ
๙. คนมักจะอ่านส่วนล่างของหน้าเว็บแบบผ่าน ๆ
๑๐. ประโยคหรือย่อหน้าสั้น ๆ ดึงดูดความสนใจของคนอ่านมากกว่า

๑๑. รูปแบบเว็บไซต์ที่มีแถวแนวตั้งแถวเดียว ดึงดูดสายตามากกว่าหลายแถว
๑๒. แถบเนอร์โฆษณาที่อยู่บริเวณบนสุดและซ้ายสุด จะดึงดูดสายตามากที่สุด
๑๓. การวางโฆษณาใกล้กับคอนเทนต์ (เนื้อหา) ที่ดีที่สุด จะได้รับความสนใจจากผู้ใช้ค่อนข้างมาก
๑๔. โฆษณาแบบตัวอักษรได้รับความสนใจมากกว่าโฆษณาแบบภาพหรือกราฟฟิก
๑๕. ภาพยิ่งใหญ่ ยิ่งดึงดูดความสนใจได้มาก
๑๖. ภาพที่ชัด ดูง่าย และถ่ายบุคคลจริง ๆ จะได้รับความสนใจจากคนดู มากกว่าภาพประเภทดีไซน์จัด ๆ ภาพนามธรรม (Abstract) หรือภาพนายแบบ-นางแบบ
๑๗. หน้าเว็บไซต์ก็เหมือนหน้าหนังสือพิมพ์ เพราะฉะนั้น พาดหัวจะได้รับความสนใจมากที่สุด
๑๘. คนส่วนใหญ่มักจะสนใจหัวข้อและเมนูต่าง ๆ ในเว็บไซต์
๑๙. ถ้ามีบทความยาว ๆ ในเว็บไซต์หรือบล็อก หากแยกเนื้อหาออกเป็นข้อ ๆ จะได้รับความสนใจจากผู้อ่านมากขึ้น
๒๐. ผู้ใช้มักจะไม้อ่านบทความที่ติดกันยาว ๆ หลายบรรทัด ดังนั้น ถ้าบทความยาวมาก ควรแตกเป็นย่อหน้าย่อย ๆ
๒๑. การดึงความสนใจของคนให้อ่านบทความให้มากและนานที่สุด คือการใช้รูปแบบตัวอักษรที่แตกต่างกันไป เช่น ตัวหนา ตัวใหญ่ ตัวเอียง ตัวขีดเส้นใต้ หรือตัวอักษรสีต่าง ๆ แต่ไม่ควรใช้มากเกินไป เพราะทำให้ผู้อ่านหมดความสนใจเช่นกัน
๒๒. เว้นที่ว่างบนหน้าเว็บไซต์บ้างก็ดี ไม่ต้องใส่ข้อมูลหรือภาพบนทุกอณูของเว็บไซต์ก็ได้
๒๓. ปุ่ม Navigation ควรวางไว้บนสุดของหน้าเว็บไซต์ เพื่อช่วยเหลือผู้ใช้ได้ง่ายที่สุด
- หวังว่าท่านผู้อ่านที่ทำเว็บไซต์เองจะได้นำกฎ ๒๓ ข้อดังกล่าว ไปลองปฏิบัติดูเพื่อให้เกิดความน่าสนใจกับผู้ที่เข้ามาเยี่ยมชมเว็บไซต์ และท่านที่ยังไม่ได้ทำเว็บไซต์เองก็สามารถอ่านเพื่อเป็นความรู้วันข้างหน้าท่านอาจต้องเขียนเว็บไซต์เองก็ได้

แหล่งอ้างอิง

<http://www.klangsmong.com/newsy.php> (สืบค้นวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๕๑)

สารน่ารู้

การคัดแยกขยะอย่างถูกวิธี

โดย...จันทพร สีหาบุญลี

ปัจจุบัน ปริมาณขยะในกรุงเทพมหานครมีปริมาณสูงถึง ๘,๕๐๐ ตัน/วัน ซึ่งปริมาณขยะเหล่านี้ เกิดจากประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ นักท่องเที่ยว และประชาชนที่เดินทางเข้ามาทำงานในพื้นที่ รวมถึงไปถึงสถานประกอบการต่าง ๆ

หากวันนี้ ทุกฝ่ายไม่ร่วมมือกันในการลดปริมาณขยะ ปัญหาของขยะก็นับวันแต่จะทวีความรุนแรงเพิ่มขึ้น และส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สุขภาพ และคุณภาพชีวิตของทุกคนทั้งทางตรงและทางอ้อม

การคัดแยกขยะมูลฝอย แบ่งกลุ่มการคัดแยกได้ดังนี้

- จากครัวเรือน เป็นวิธีที่ดีที่สุด เพราะชุมชนสามารถแยกมูลฝอยที่ครัวเรือนเป็นมูลฝอยแต่ละประเภท ส่งผลให้การเก็บขนมูลฝอยรวมเร็ว และมีค่าใช้จ่ายถูกลง
- โดยชาเลนจ์ เป็นการแยกมูลฝอยที่มีราคาและยังใช้ได้ เพื่อขายเป็นรายได้ มีกลุ่มคนที่ยึดอาชีพเก็บขนมูลฝอยจากภาชนะรองรับมูลฝอยที่สาธารณะ
- พ่อค้ารับซื้อสินค้ารีไซเคิล ร้านรับซื้อสินค้ารีไซเคิลที่อยู่ใกล้สถานที่โรงงานกำจัดมูลฝอย มีทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่

การคัดแยกขยะเพื่อลดปริมาณมูลฝอย แบ่งเป็น ๓ ประเภท

- ขยะเศษอาหาร ได้แก่ เศษอาหารที่เหลือจากครัวเรือนต่าง ๆ เช่น เปลือกผลไม้ เศษผัก เศษเนื้อ เศษข้าว เศษขนมปัง ฯลฯ

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

- ขยะยังใช้ได้ ได้แก่ กระดาษ ขวด แก้ว ถุงพลาสติก กล่องโฟม ภาชนะอาหาร ภาชนะเครื่องดื่ม ฯลฯ

- ขยะอันตราย ได้แก่ หลอดไฟ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ภาชนะฉีดยาฆ่าแมลง ยาหมดอายุ ขวดเครื่องสำอาง ขวดน้ำยาทำความสะอาดต่าง ๆ ฯลฯ

...ร่วมมือกันแยกขยะตั้งแต่วันนี้ ก่อนจะสายเกินไป...

ขยะมูลฝอยในปัจจุบัน มีองค์ประกอบ ดังนี้

๑. ขยะยังใช้ได้
๒. ขยะเศษอาหาร
๓. ขยะอันตราย

ทุกวันนี้ กรุงเทพมหานครบริหารจัดการโดยการเก็บขนและนำไปทำลายด้วยการฝังกลบ แต่พิษร้ายแรงของขยะกำลังคืบคลานมาสู่ทุกท่านโดยไม่รู้ตัว

ขยะอันตราย ได้แก่ ถ่านไฟฉาย แบตเตอรี่ ภาชนะฉีดยาฆ่าแมลง ขวดน้ำยาต่าง ๆ หากถูกฝังกลบลงไปรวมกันจะทำให้พิษจากของเหล่านี้ซึมลงสู่ใต้ดิน และกระจายไปตามแหล่งน้ำต่าง ๆ ส่งผลถึงสัตว์น้ำ พืชพันธุ์ต่าง ๆ และการอุปโภคบริโภคของประชาชน จึงก่อให้เกิดโรคร้ายต่าง ๆ เช่น มะเร็ง ภูมิแพ้ เป็นต้น

ขยะยังใช้ได้บางประเภท ได้แก่ ขวดพลาสติก ถุงพลาสติก ของเหล่านี้ต้องใช้เวลาในการย่อยสลายเกือบ ๕ ปี กล่องโฟมไม่สามารถย่อยสลายได้ ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนอย่างคาดไม่ถึงเช่นกัน

วันนี้ ทุกท่านจะร่วมมือกันแยกขยะด้วยการ

๑. แยกขยะยังใช้ได้ นำกลับไปใช้ใหม่ หรือนำไปขายเพื่อเพิ่มรายได้

LIART

๒. แยกขยะเศษอาหาร โดยแยกภาชนะใส่อาหารแยกทิ้งต่างหาก เช่น ถูงพลาสติก และกล่องโฟม โดยทำความสะอาดเสียก่อน

๓. แยกขยะอันตราย เพื่อกรุงเทพมหานครจะได้นำไปกำจัดอย่างถูกวิธี

เพียงเท่านี้ ทุกท่านก็จะมีส่วนในการสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงสุขภาพของท่านและบุตรหลานของท่านในวันนี้และในอนาคต

ที่มา :

กรุงเทพฯ...ชีวิตดี ๆ ที่ลงตัว. สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร. www.bma.go.th

(๒๕ กันยายน ๒๕๕๑)

รอบรู้นอกสภา

เหลียวหลังผลงานวิจัยด้านแรงงาน...แลหน้าสู่การนำไปใช้

โดย...นารีลักษณ์ ศิริวรรณ

เอกสารข่าวสารงานวิจัยและพัฒนา ประจำเดือนพฤศจิกายนนี้ ขอนำเสนอ รอบรู้นอกสภาในเรื่องของแรงงาน ซึ่งเป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับประชาชนผู้ใช้แรงงาน ทุกคน ซึ่งสาระสำคัญได้ข้อมูลมาจากการเข้าร่วมสัมมนาเรื่อง “เหลียวหลังผลงานวิจัยด้านแรงงาน...แลหน้าสู่การนำไปใช้” จัดโดย สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงแรงงาน ในวันอังคารที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ณ ห้องวิภาวดีบอลรูม โรงแรมปรีณิสตัน พาร์ค

สวีสท กรุงเทพฯ ซึ่งมีหลายประเด็นด้านแรงงานที่น่าสนใจ เช่น แผนพัฒนากำลังคนของประเทศไทย การประเมินผลการปฏิบัติงานการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าว ระบบฐานข้อมูลงานวิจัย เป็นต้น

สรุปสาระสำคัญที่ได้จากการสัมมนา ดังนี้

งบประมาณของงานวิจัยด้านแรงงานมีทั้งหมด ๒๐ ล้านบาท จากงบประมาณของกระทรวงแรงงานทั้งหมด ๒๐,๐๐๐ ล้านบาท ซึ่งไม่ถึงร้อยละ ๑% ทำให้งานวิจัยดังกล่าวมีข้อจำกัดถ้าเทียบกับปริมาณแรงงานทั่วประเทศ ปัจจุบันประเทศไทยไม่มีตัวเลขการจ้างงาน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้เศรษฐกิจของประเทศที่ชัดเจน เพราะมีกลไกรองรับ เช่น มีระบบการประกันการว่างงานที่มาจากเหตุการณ์วิกฤตทางเศรษฐกิจเมื่อปี ค.ศ. ๑๙๒๙ เพราะเมื่อคนตกงานก็จะไปรายงานตัวเพื่อขอรับเงินชดเชย ซึ่งก็จะสามารถเก็บฐานข้อมูลได้แม่นยำ แต่สำหรับประเทศไทยนั้นภายหลังเกิดเหตุการณ์วิกฤติเศรษฐกิจ แต่ไม่สามารถระบุตัวเลขคนว่างงานที่ชัดเจนได้ มีแต่ประมาณการคร่าว ๆ เท่านั้น เพราะในความเป็นจริงพบว่าไม่มีการมาลงทะเบียนรายงานตัว จึงไม่สามารถพัฒนากระบวนการวิจัยได้มากนัก ฐานข้อมูลจึงนับได้ว่าเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นตัวบ่งชี้เศรษฐกิจของประเทศ และงานวิจัยที่ดีจะต้องเป็นงานวิจัยที่นำไปใช้ได้อย่างแพร่หลาย คุณค่าของงานวิจัยต้องดูที่วัตถุประสงค์ว่ามีความชัดเจนหรือไม่ วัตถุประสงค์ข้อมูล เครื่องมือวิเคราะห์ต้องมีความเชื่อถือได้ นักวิจัยและกรรมการควบคุมที่อ่านต้องมีคุณภาพที่ดีพอควร การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลต้องเขียนให้ชัดเจนมีความถูกต้องของข้อมูล

LIRT

Legislative Institutional Repository of Thailand

ดังนั้น การวิจัยที่ทางกระทรวงแรงงานจะพัฒนาในอนาคต คือ ๑) การควบคุมคุณภาพงานวิจัย และขยายปริมาณงานวิจัย ๒) กำหนดเป้าหมายการนำไปใช้ให้ชัดเจน ๓) กำหนดยุทธศาสตร์การเผยแพร่ให้ครอบคลุมเป้าหมาย และส่งเสริมความเข้าใจการจัดการความรู้การวิจัยให้ดีกว่าเดิม

การอภิปรายนำเสนอผลงานวิจัยด้านแรงงานดังนี้

แผนพัฒนากำลังคนของประเทศไทย เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

การจัดทำรายงานสถานการณ์ตลาดแรงงาน แยกต้นแบบรายงานสถานการณ์ตลาดแรงงานในระดับประเทศ สำหรับผู้ใช้งานระดับจังหวัดและต้นแบบรายงานสถานการณ์ตลาดแรงงานระดับประเทศ สำหรับผู้ใช้งานจากส่วนกลางของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน โดยรายงานทั้ง ๒ ส่วนนี้ จะใช้ข้อมูลที่ได้จากระบบซอฟต์แวร์ทั้งหมดมานำเสนออย่างละเอียด

๑. รายงานสำหรับผู้ใช้งานระดับจังหวัด จะเป็นการนำเสนอรายงานผลการสำรวจข้อมูลอุปสงค์และอุปทานแรงงานที่ได้จากการสำรวจด้วยแบบสอบถาม โดยใช้ข้อมูลที่ประมวลผลได้จากบนเว็บไซต์ <http://manpower.mol.go.th> มานำเสนอรายละเอียดที่สำคัญเบื้องต้น โดยมีองค์ประกอบของรายงาน ๓ ส่วน ได้แก่ ๑) ผลการสำรวจข้อมูลอุปสงค์แรงงาน ๒) ผลการสำรวจข้อมูลอุปทานแรงงาน และ ๓) ผลการคาดประมาณกำลังคนในอนาคตปี ๒๕๕๑ - ๒๕๕๙ โดยคณะฯ เลือกใช้ผลการสำรวจของจังหวัดอุบลราชธานีมาจัดเป็นต้นแบบระดับจังหวัด

๒. รายงานสำหรับผู้ใช้งานส่วนกลางและผู้บริหาร (รายงานผลการคาดประมาณความต้องการกำลังคนของทั่วราชอาณาจักร) สิ่งสำคัญในการจัดทำแผนกำลังคน คือ ต้องมีการประเมินสถานการณ์แรงงานทั้งในปัจจุบันและการคาดประมาณตามต้องการกำลังคนในอนาคต เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการและการพัฒนากำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานอย่างต่อเนื่อง เหตุผลสำคัญประการหนึ่งคือ กำลังคนบางประเภทโดยเฉพาะอย่างยิ่งกำลังคนระดับสูงและระดับกลางจะต้องใช้เวลาในการให้การศึกษาอบรม จึงจำเป็นต้องคาดประมาณความต้องการล่วงหน้า

รายงานผลการศึกษาโครงการตรวจติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา

จากผลการติดตามผลการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบตามมติคณะรัฐมนตรี สรุปประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

๑. การติดตามประเมินผลการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบตามมติคณะรัฐมนตรีในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติสรุปได้ดังนี้

๑.๑ ในประเด็นการติดตามการมาต่อใบอนุญาตทำงานในช่องทางขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานของลูกจ้างแรงงานต่างด้าวในช่วงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และในช่วงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ นั้น พบว่าทั้งกลุ่มนายจ้างหรือผู้ประกอบการ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีดัชนีความพึงพอใจต่อ

ระดับการปฏิบัติงานในการขอต่อใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยทั้งกลุ่มนายจ้างผู้ประกอบการมีดัชนีความพึงพอใจในระดับมากทั้งต่อปัจจัยนำเข้าต่อกระบวนการทำงาน และต่อผลลัพธ์ในระดับมาก ทำนองเดียวกันดัชนีความพึงพอใจของกลุ่มเจ้าหน้าที่มีดัชนีความพึงพอใจในระดับมากทั้งต่อปัจจัยนำเข้า ต่อกระบวนการทำงานและต่อผลลัพธ์ในระดับมาก นอกจากนี้ทั้งกลุ่มนายจ้างหรือผู้ประกอบการมีดัชนีความพึงพอใจด้านผลลัพธ์ในระดับมาก และกลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีดัชนีความพึงพอใจต่อความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในระดับมากเช่นกัน

๑.๒ ในประเด็นการติดตามประเมินผลการบริหารแรงงานต่างด้าวทั้งระบบตามมติคณะรัฐมนตรีในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ เฉพาะการติดตามการตรวจพิสูจน์สัญชาติในช่วงวันที่ ๒๓ เมษายน ถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๐ นั้น พบว่าทั้งกลุ่มนายจ้างหรือผู้ประกอบการ และกลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีดัชนีความพึงพอใจต่อระดับการปฏิบัติงานด้านการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งต่อปัจจัยนำเข้า ต่อกระบวนการทำงาน และต่อผลลัพธ์ในระดับมาก นอกจากนี้ทั้งกลุ่มนายจ้างหรือผู้ประกอบการมีดัชนีความพึงพอใจด้านผลลัพธ์ในระดับมาก และกลุ่มเจ้าหน้าที่ส่วนใหญ่มีดัชนีความพึงพอใจต่อความพร้อมของเจ้าหน้าที่ในระดับมากเช่นกัน

๑.๓ สถิติการมาขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าวในปี ๒๕๕๐ แยกออกเป็นสองกลุ่มคือ แรงงานต่างด้าวในกลุ่มใบอนุญาตทำงานหมดอายุวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐ และแรงงานต่างด้าวกลุ่มใบอนุญาตทำงานหมดอายุวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๐ พบว่าทั้งสองช่วงของระยะเวลาที่รัฐบาลเปิดให้แรงงานต่างด้าวได้มาขอต่ออายุใบอนุญาตนั้น กลุ่มแรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่ามาขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานในอัตราร้อยละ ๘๕.๔๔ สูงกว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวจากประเทศลาว (ร้อยละ ๔๒.๑๕) และประเทศกัมพูชา (ร้อยละ ๕๑.๒๔) ทั้งนี้อาจพิจารณาเหตุผลได้สองประการ

๑.๔ สถิติการเข้ามารับการพิสูจน์สัญชาติของแรงงานต่างด้าวจากประเทศลาวและกัมพูชา แม้ว่าเมื่ออัตราส่วนร้อยละค่อนข้างต่ำมากกล่าวคือ แรงงานต่างด้าวจากประเทศลาวมาตรวจพิสูจน์ร้อยละ ๒๗.๖๐ และกัมพูชามาตรวจพิสูจน์ร้อยละ ๒๒.๙๓ หากพิจารณาสถิติการมาขอต่ออายุใบอนุญาตทำงานของแรงงานต่างด้าว ก็ต้องพิจารณาตัวเลขสถิติการพิสูจน์สัญชาติแรงงานต่างด้าวด้วย เหตุผลเพราะแรงงานต่างด้าวสามารถมีช่องทางเลือกว่าจะเข้าสู่กระบวนการต่ออายุใบอนุญาตทำงาน และช่องทางตรวจพิสูจน์สัญชาติตามนโยบายรัฐบาล ดังนั้นการพิจารณาตัวเลขสถิติการต่ออายุใบอนุญาตแรงงานต่างด้าวที่มีปริมาณลดลง เพราะมีความเกี่ยวพันกันกับตัวเลขสถิติทั้งสองกิจกรรม

รายงานผลการศึกษาโครงการพัฒนาระบบการตรวจแรงงานของประเทศไทย

การวิจัยเอกสารเกี่ยวกับเรื่องระบบการตรวจแรงงานของต่างประเทศ พบว่า การตรวจแรงงานของทุกประเทศอยู่ภายใต้ความรับผิดชอบของภาครัฐ ขณะที่รูปแบบการตรวจแรงงานของแต่ละประเทศมีความแตกต่างกันบ้างตามสถานภาพของแต่ละประเทศ กล่าวคือในประเทศที่พัฒนาแล้ว เช่น สหรัฐอเมริกา ใช้วิธีรายงาน และระบบเครือข่าย ประเทศออสเตรเลียใช้วิธีตรวจตามคำร้องขณะที่สหราชอาณาจักร และสิงคโปร์ ใช้วิธีตรวจตามคำร้องโดยผ่านระบบโทรภาคี ส่วนประเทศญี่ปุ่นตรวจตามคำร้องเช่นเดียวกัน จีน

(ฮ่องกง) แบ่งการตรวจแรงงานออกเป็นสองขั้นตอน คือ ให้สำนักงานตรวจแรงงานท้องถิ่นรับผิดชอบดูแลโรงงานอุตสาหกรรมเพื่อให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ถ้าพบว่ามิได้ปฏิบัติตามกฎหมายจึงส่งคณะผู้บังคับใช้กฎหมายพิเศษเข้าไปสืบสวนหาความจริงอีกครั้ง สำหรับประเทศกำลังพัฒนา เช่น ประเทศมาเลเซีย การตรวจแรงงานใช้ระบบการรายงานผ่านระบบไตรภาคี ประเทศปากีสถานการตรวจแรงงานใช้ระบบการตรวจแรงงานด้วยตนเอง และระบบรายงานตนเอง นอกจากนี้ยังใช้พนักงานของรัฐเข้าไปตรวจโดยตรง และในประเทศฟิลิปปินส์นั้น การตรวจแรงงานแบ่งเป็นสองลักษณะ คือ การตรวจตามรายการที่ได้กำหนดไว้ล่วงหน้า และการตรวจแรงงานที่ไม่ได้มีการกำหนดไว้ล่วงหน้า โดยจะทำการตรวจสอบสถานประกอบการที่ถูกรายงานว่ามีความเสี่ยงอันตรายสูง สถานประกอบการที่มีอันตรายต่อชีวิต และสถานประกอบการที่ถูกร้องเรียนว่า ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานความปลอดภัยและอาชีวอนามัย สถานประกอบการที่เกิดอุบัติเหตุได้รับบาดเจ็บตามรายงานของสื่อมวลชน

สำหรับประเทศไทยปัจจุบันการตรวจแรงงานอยู่ในความรับผิดชอบของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน สังกัดกระทรวงแรงงานเป็นผู้รับผิดชอบ กล่าวได้ว่าการตรวจแรงงานมีสามรูปแบบ คือ การตรวจแรงงานที่พนักงานตรวจแรงงานเข้าไปตรวจในสถานประกอบการ (G.S.) ตรวจด้วยระบบการรายงานตนเอง (R.S) และตรวจโดยระบบเครือข่าย ด้วยการขอให้ข้าราชการสังกัดหน่วยงานราชการอื่น ๆ เช่น ตำรวจ ผู้ว่าราชการจังหวัด ฯลฯ ช่วยตรวจแรงงาน นอกจากนี้ในการตรวจแรงงานของกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ยังได้ใช้มาตรการอื่น ๆ เข้ามาเสริม เพื่อให้การตรวจแรงงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้นด้วย ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศเป็นเครื่องมือสนับสนุนการตรวจแรงงาน เพื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

รายงานผลการศึกษาโครงการความชุก ปัจจัยส่งเสริม และความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับการเกิดอาการทางระบบกระดูกและกล้ามเนื้อ อันเนื่องมาจากการทำงานในผู้ที่ทำงานในสำนักงานในสถานประกอบการในเขตกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ว่า โรคทางระบบกระดูกและกล้ามเนื้อในผู้ที่ทำงานในสำนักงานมีความชุกสูง โดยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคทางระบบกระดูกและกล้ามเนื้อมีความแตกต่างกันไปในแต่ละส่วนของร่างกาย และความสูญเสียทางเศรษฐกิจที่เกิดจากการเป็นโรคทางระบบกระดูกและกล้ามเนื้อมีมูลค่าสูงมาก

ดังนั้น หากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถลดความชุกของการเกิดโรคทางระบบกระดูกและกล้ามเนื้อได้ จะช่วยลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจทั้งต่อตัวผู้บาดเจ็บ นายจ้าง และรัฐได้อย่างมาก ตัวอย่างเช่น หากสามารถลดความชุกของการเกิดโรคได้เพียงร้อยละ ๑๐ จะสามารถลดความสูญเสียทางเศรษฐกิจได้มากถึง ๔ พันล้านบาท เป็นต้น เนื่องจากปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดโรคทางกระดูกและกล้ามเนื้อมีความแตกต่างกันไปในแต่ละส่วนของร่างกาย ดังนั้น แนวทางหรือมาตรการในการป้องกันหรือลดความเสี่ยงของการเกิดโรคในแต่ละส่วนของร่างกายจึงไม่เหมือนกัน สำหรับหลักการเลือกแนวทางหรือมาตรการที่เหมาะสมเพื่อป้องกันการเกิดโรคทางกระดูกและกล้ามเนื้อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดนั้น ควร

พิจารณาถึงความชุกของการเกิดโรคในแต่ละส่วนของร่างกาย ขนาดของผลกระทบของปัจจัยนั้นต่อการเกิดโรค และจำนวนบริเวณของร่างกายที่ปัจจัยนั้นมีผลกระทบ

ที่มา :

การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง “เหลียวหลังผลงานวิจัยด้านแรงงาน...แลหน้าสู่การนำไปใช้” วันอังคารที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ณ ห้องวิภาวดีบอลรูม โรงแรมปรีณิสตัน พาร์ค สวีท กรุงเทพฯ

แควดวงนักวิจัย

รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยะนุช เงินคล้าย

ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๒๔ วิทยาศาสตร์บัณฑิต (จิตวิทยา) เกียรตินิยมอันดับ ๒
พ.ศ. ๒๕๒๗ พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต
(รัฐประศาสนศาสตร์) เกียรตินิยมดี
พ.ศ. ๒๕๓๕ Certificate in Public Affair and Criminal Justice
at Indiana U.

พ.ศ. ๒๕๓๖ พัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิตทางการบริหารการ

พัฒนา

พ.ศ. ๒๕๔๐ ศึกษาตงานการจัดการศึกษาและการบริหารมหาวิทยาลัยที่ Berkley U.

ประวัติการรับราชการ

- พ.ศ. ๒๕๒๘ อาจารย์ ๔ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๓๐ อาจารย์ ๕ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๓๓ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ๖ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๓๖ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ๗ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๓๙ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ๘ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๓๙ - ๒๕๔๓ รองศาสตราจารย์ ๘ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. ๒๕๔๓ - ปัจจุบัน รองศาสตราจารย์ ๙ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

งานบริหาร

- พ.ศ. ๒๕๓๔ - ๒๕๓๖ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา
พ.ศ. ๒๕๓๖ ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายวิชาการ วิจัย และสารนิเทศ
พ.ศ. ๒๕๓๗ ประธานกรรมการวิจัยคณะรัฐศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๘ กรรมการคณะกรรมการดำเนินการคัดเลือกข้าราชการพลเรือน
ตำแหน่งอาจารย์ คณะรัฐศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๓๗ กรรมการคณะกรรมการประสานงานการบริหารคณะรัฐศาสตร์

พ.ศ. ๒๕๓๗	ประธานกรรมการคณะกรรมการการปรับปรุงหลักสูตร ศิลปศาสตรบัณฑิต (รัฐศาสตร์)
พ.ศ. ๒๕๓๗	กรรมการคณะกรรมการนโยบายและแผน
พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๔๐	ทำหน้าที่หัวหน้าภาควิชาบริหารรัฐกิจ
พ.ศ. ๒๕๓๗ - ๒๕๔๑	ประธานกรรมการคณะกรรมการส่งเสริมวิชาการคณะรัฐศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๓๘ - ๒๕๔๐	กรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย
พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๒	คณะกรรมการในการประกันคุณภาพทางการศึกษา
พ.ศ. ๒๕๔๐ - ๒๕๔๒	คณะกรรมการในการร่างแผนแม่บท คณะรัฐศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ๒๕๔๘	ประธานกรรมการวิจัยคณะรัฐศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๔๒ - ต.ค. ๒๕๔๘	รองคณบดีฝ่ายวิชาการ วิจัยและพัฒนา
พ.ศ. ๒๕๔๙ - ปัจจุบัน	รองคณบดีฝ่ายนโยบายและวางแผน

เกียรติประวัติ

พ.ศ. ๒๕๒๔	ได้รับรางวัล เข็มทองเรียนดี จากมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๒๖	ได้รับรางวัล โล่เรียนดี จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๒๘	ได้รับรางวัล เข็มทองเรียนดี จากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

งานวิชาการ/งานสอน

ปริญญาตรี

- วิชา PS ๓๕๙	เทคนิคเชิงปริมาณในงานบริหารรัฐกิจ
- วิชา PS ๒๗๐	นโยบายสาธารณะ
- วิชา PA ๓๗๑	การนำนโยบายไปปฏิบัติ
- วิชา PA ๔๒๐	ระบบข้อมูลเพื่อการบริหารในภาครัฐ

ปริญญาโท

- วิชา PS ๖๐๒	ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์
- วิชา PS ๖๐๔	ทฤษฎีบริหารรัฐกิจ
- วิชา PS ๖๘๑	การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการวิจัยทาง รัฐศาสตร์

- วิชา PM ๖๑๑ ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการทางการบริหารงานสาธารณะ
- วิชา PS ๖๑๐ นโยบายสาธารณะ
- วิชา PS ๖๐๕ ทฤษฎีบริหารรัฐกิจ

ปริญญาโทภูมิภาค

- วิชา PS ๗๐๒ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์
- วิชา PS ๗๐๘ ทฤษฎีองค์การ

เอกสารประกอบการสอน

๑. ตำราวิชา PS๓๕๙ เทคนิคเชิงปริมาณในงานบริหารรัฐกิจ
๒. เอกสารประกอบการสอนวิชา PA๒๗๐ นโยบายสาธารณะ
๓. เอกสารประกอบการสอนวิชา PS๗๐๒ ระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐศาสตร์
๔. เอกสารประกอบการสอนวิชา PS๖๘๑ การใช้สถิติในการวิจัยทางรัฐศาสตร์
๕. เอกสารประกอบการสอนวิชา PS๗๐๕ ทฤษฎีในการบริหารรัฐกิจ หัวข้อนโยบายสาธารณะและการวางแผน ระบบข้อมูลข่าวสารเพื่อการบริหาร และเทคนิคเชิงปริมาณในการบริหารรัฐกิจ
๖. เอกสารประกอบการสอนวิชา PS๗๐๘ ทฤษฎีองค์การ ในหัวข้อ พฤติกรรมองค์การ และการพัฒนาองค์การ
๗. เอกสารประกอบการสอนในเรื่อง การใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ SPSSPC+ ในการวิจัยทางสังคมศาสตร์

บทความทางวิชาการ

๑. เรื่อง “ตัวแบบคณิตศาสตร์ : เครื่องมือในการกำหนดนโยบายของรัฐ”
๒. เรื่อง “ปัญหาการว่างงานกับการศึกษารัฐศาสตร์”
๓. เรื่อง “ความสำเร็จในการนำนโยบายสาธารณสุขมูลฐานไปปฏิบัติ”
๔. เรื่อง “การประเมินผลในหน่วยงานของรัฐ”
๕. เรื่อง “การออกแบบระบบข้อมูลในภาครัฐ”

งานวิจัย

๑. เรื่อง “การสำรวจภาวะว่างงานและความสำคัญของหลักสูตรที่มีส่วนช่วยให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ : ศึกษาเฉพาะกรณีบัณฑิตรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง”
๒. เรื่อง “การสำรวจรูปแบบของการวิจัยประเมินผลในหน่วยงานของรัฐ”

๓. เรื่อง “กองทุนหมู่บ้าน : ปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาระบบกองทุนศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดปัตตานี”
๔. เรื่อง “การศึกษาจัดระบบข้อมูลเพื่อการบริหารสำหรับการวางแผนพัฒนา : การศึกษาเฉพาะกรณีหมู่บ้านในภาคกลาง”
๕. พหุติกรรมการออกเสียงเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๓๐ : ศึกษาเปรียบเทียบอำเภอเมืองกับอำเภอท่าอุเทน จังหวัดนครพนม
๖. การสำรวจทัศนคติและความพร้อมของประชาชนที่มีต่อการกระจายอำนาจ
๗. การประเมินผลโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กในเขตพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา
๘. การจัดการปกครองท้องถิ่นของเขตเมืองที่ต่อเนื่องกับกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณีจังหวัดนนทบุรี
๙. แนวทางการสร้างความมั่นคงแก่ลูกจ้างหลังออกจากงาน
๑๐. การศึกษาความพร้อมในการกระจายอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๑. ประสิทธิภาพในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๒. คุณภาพชีวิตของประชาชน : ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนในเมืองและในชนบท
๑๓. การประเมินผลโครงการนำร่องเพื่อเสริมสร้างกระบวนการปฏิบัติงานและเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครใกล้เคียงข้อพิพาทในชุมชน (อ.ก.ช.)

งานวิจัย/ที่ปรึกษาหน่วยงานของรัฐ

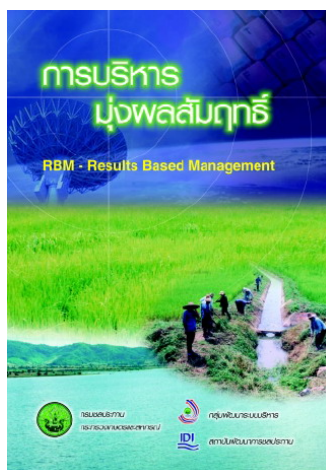
๑. คณะอนุกรรมการควบคุมน้ำสูญเสีย การประปาส่วนภูมิภาค ๒๕๓๖ - ๒๕๓๘
๒. ทีมงานวิจัยที่ปรึกษา สำนักประเมินผล สำนักงบประมาณ ในการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการติดตามประเมินผล
๓. วิทยากรเกี่ยวกับการประเมินผล การเขียนแผน และการบริหารโครงการให้กับหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ เช่น กองแผนงาน กรมการแพทย์ กองแผนงาน กรมสุขภาพจิต สถาบันมะเร็ง โรงพยาบาลยุวประสาทไวทโยปถัมภ์ เป็นต้น
๔. ที่ปรึกษานักพัฒนาวิชาการ กรมสุขภาพจิต ในการจัดทำเครื่องชี้วัด การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย และการจัดทำแผน
๕. อดีต ผู้ทรงคุณวุฒิประจำสถาบันมาตรฐานภาครัฐ สำนักงาน ก.พ.

เรียบเรียงโดย ปรียวรรณ สุวรรณสุนัย

ปิดท้ายวิจัย

มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงานได้อย่างไร?

ปิดท้ายเอกสารข่าวสารงานวิจัยฉบับนี้ จะนำเสนอเทคนิคในการปฏิบัติหน้าที่ให้เกิดสัมฤทธิ์ผลตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดได้ ซึ่งการทำงานมุ่งผลสัมฤทธิ์เป็นคุณลักษณะตามธรรมชาติของข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่เพื่อคำนึงถึงผลประโยชน์ขององค์กรและประเทศชาติเป็นสำคัญ การมุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน หมายถึง การทำงานให้แล้วเสร็จตามกำหนดเกิดผลดีต่อหน่วยงานและส่วนรวม การใช้ทรัพยากรของทางราชการให้คุ้มค่าเสมือนหนึ่งการใช้ทรัพยากรของตนเอง และเน้นการทำงานโดยยึดผลลัพธ์เป็นหลัก มีการวัดผลลัพธ์และค่าใช้จ่าย ด้วยการพัฒนาพฤติกรรมการทำงานในลักษณะดังต่อไปนี้

๑. การปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้แล้วเสร็จตามกำหนด โดยได้ผลลัพธ์ตามเป้าหมายและคุ้มค่า ทั้งในส่วนของค่าใช้จ่าย และใช้เวลา

๒. ประสานงานกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจในเป้าหมายและเนื้อหาสาระของงานที่ตรงกัน

๓. ปฏิบัติงานด้วยความรอบคอบไม่ประมาท รักษาผลประโยชน์ให้แก่หน่วยงานอย่างเต็มความสามารถ คำนึงถึง การใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดมีประสิทธิภาพเกิดประสิทธิผล

๔. การปฏิบัติงานโดยไม่ยึดติดอยู่กับกฎระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน แต่มุ่งเป้าหมายขององค์กร โดยมีตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรมว่าการทำงานนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายหรือไม่ มีการติดตามผลเป็นระยะ ๆ

เมื่อปฏิบัติหน้าที่ได้ตามเทคนิคของการมุ่งผลสัมฤทธิ์เช่นนี้แล้ว ความเจริญก้าวหน้าทั้งต่อตนเองและประเทศชาติโดยรวมจะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน

กองบรรณาธิการ

LIART

Legislative Institutional Repository of Thailand